УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

2007
грудень

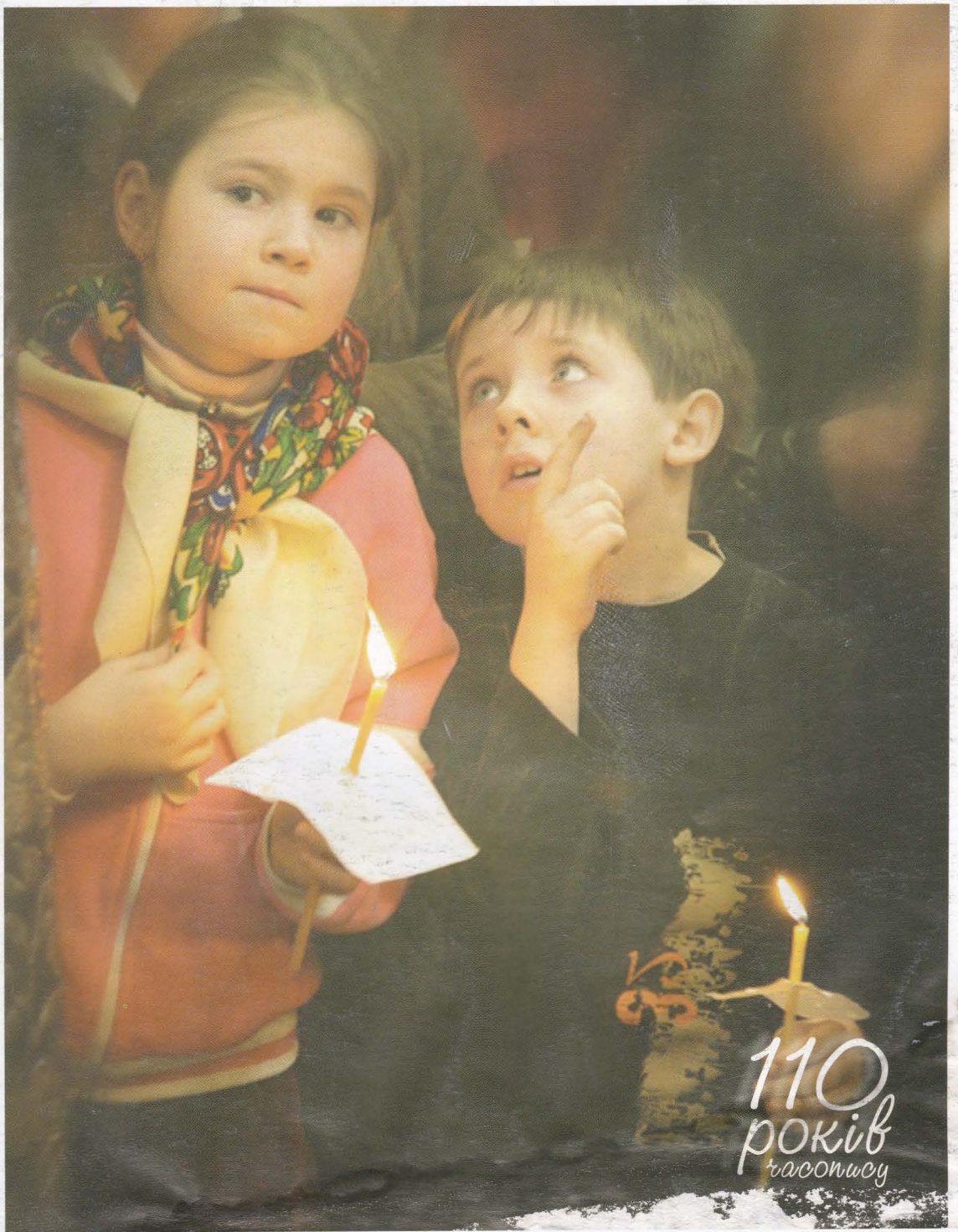

Відпустові святкування на свято свмч. Йосафата у василіянському монастирі у Вільнюсі, 12 листопада 2007 р.Б.

протоархимандрит о.Василій КОВБИЧ, ЧСВВ та інші священики на Службі Божій в Остробрамській каплиці

в'їзна брама до василіянського монастиря у Вільнюсі

отці та братія в монастирській каплиці

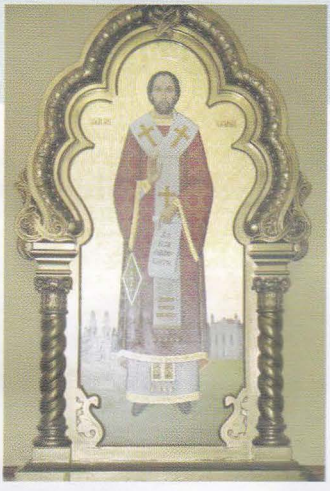

василіянська церква Пресвятої Трійці

римо-католицька катедра у Вільнюсі

каплиця з Остробрамською чудотворною іконою

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА....3

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ
НА ГРУДЕНЬ 2007 року Божого....5

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ
НА СІЧЕНЬ 2008 року Божого....6

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ
НА 2008 РІК БОЖИЙ....8

ПОСЛАННЯ БЛАЖЕННІШОГО ЛЮБОМИРА,
ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА
КИЄВО-ГАЛИЦЬКОГО НА РІЗДВО 2008 РОКУ....11

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ
ЄВАНГЕЛІЄ ВІД ЛУКИ....13

Стефан КРЕНЦЕР
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ СОТВОРЕННЯ....16

о. Микола КОРОБІЙ, ЧСВВ
ВІРУЮ В ЄДИНОГО БОГА....23

бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
МАГІЯ ТА ВОРОЖБА — ЗЛО ПІД МАСКОЮ ДОБРА
(ПРОМОВА НА РАДІО «ВОСКРЕСІННЯ»)....25

Зеновія ФІЛІПЧУК
МИ СТОЯЛИ, НЕМОВ ЗАЧАРОВАНІ...
(СПОМИН ПРО ВІДВІДИНИ МИТРОПОЛИТА
АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО)....28

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ....30

Микола ПІДЧЕХА
«БЛАЖЕННІ МИЛОСЕРДНІ,
БО ВОНИ ЗАЗНАЮТЬ МИЛОСЕРДЯ» (Мт.5,7)....30

ОФІЦІЙНО....33

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
ЛЮДСЬКА СВОБОДА — ВИБІР ЧОГО?....34

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
ЗЕЛЕНИЙ ПАРОСТОК ПРОБИВАЄ АСФАЛЬТ....36

Леся ШТИКАЛО
КРОСВОРД....40

МІСІОНАРЧИК
Наталія ЛЕХ
НЕБЕСНА КАНЦЕЛЯРІЯ. СЛОВО ДО ДІТОЧОК....41

ЗАПИТАННЯ....43

НОВИНИ....43

ЗАПИТУЄТЕ-ВІДПОВІДАЄМО....43

НАМ ПИШУТЬ-ВІДПОВІДАЄМО....44

Соломія КОРНИЧ
ПОДАРУНОК ДЛЯ ІВАНКИ....45

Наталія ЛЕХ
КРОСВОРД....48

ПЕРЕДПЛАТА
«МІСІОНАР» — В КОЖНУ ХРИСТИЯНСЬКУ
РОДИНУ....49

ЗАВЕРШУЮЧИ РІК

Ієромонах Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
головний редактор

Слава Ісусу Христу!

Підсумовуючи все, що сталося в нашому часописі у 2007 році, можемо з певністю констатувати дві проміжні перемоги. По-перше, ми спромоглися збільшити його обсяг на третину — замість тридцяти двох сторінок у попередні роки він виходив на сорока восьми сторінках. Це дозволило нам збагатити зміст часопису та подавати більш обширні матеріали. По-друге, у Львові відбулися масштабні святкування 110-ліття часопису, про що ми повідомляли на його шпальтах. Також у ювілейному числі у травні окрім широкого історичного дослідження було вміщено репринт першого числа часопису, який 1 травня 1897 року створив о. Платонід Філяс, а поблагословив о. Андрей Шептицький, тодішній ігумен львівського Святоонуфріївського монастиря.

Мусимо визнати, що збільшення обсягу та незначне подорожчання часопису мало і негативні наслідки: багато людей відмовилися від його придбання саме через подорожчання. Тому наклад часопису знизився майже на двадцять відсотків. І тільки наприкінці року ми знову повернулися на ту кількість, яка була до його подорожчання. Саме тому, попри те, що на 2008 рік було заплановане наступне збільшення обсягу часопису (до шістдесяти чотирьох сторінок), ми відмовилися від цього проекту і часопис виходитиме у вже звичному форматі, як протягом останнього року. Та ми запрошуємо до співпраці всіх наших читачів, священиків, ченців і черниць, вірних мирян. Наш часопис потребує насамперед популяризації, а також допомоги в його розповсюдженні. Кожний з нас може запропонувати прочитати часопис своїм друзям, близьким чи знайомим. Для часопису це буде неоціненною послугою. Другим способом

нашої співпраці повинні стати Ваші пропозиції, побажання, дописи, листи. Саме вони для нас стають дороговказами: яким саме наш часопис повинен стати в майбутньому.

Проводжаючи 2007 рік, не можу обминути увагою наших жертводавців, які з гідною подиву послідовністю допомагали часопису вирішувати питання діяльності і розвитку часопису. Між ними варто виділити тих, які щомісяця пересилали відчутні пожертви, а самі бажають залишитися невідомими. Завдяки цим пожертвам ми змогли зробити ремонт у редакції та впорядкувати наші архіви. Знаємо, що милосердний Господь милосердиться над тими, хто леліє в серці любов і дбає, щоб Його Слово ширилося між людьми. Тому наша молитва здіймається за тих, хто своїми посильними пожертвами допомагав часопису.

Дякую всім працівникам редакції, тим, хто збирає та упорядковує матеріали, редагує та верстає, створює дизайн та друкує у друкарні, розповсюджує і популяризує. Дякую за професіоналізм та жертовність у праці.

В році, що відходить, було багато надій і розчарувань, терпінь і здобутків. Господь нас закликає, щоб ми могли добре рахувати свої дні і роки. Тому подякуймо Йому за все, що ми в цьому році отримали, тому що Він дбав за нас своїм Провидінням, охороняв і провадив до свого Царства і вічного блаженства. Найважливіше сьогодні — усвідомити, що весь час, даний нам — це Божий для нас дар і весь він наш, щоб ми прожили його в духовній радості і довір'ї до Божого милосердя. Одночасно, зустрічаючи новий, 2008 рік, відкриваємо свої серця для натхнення Святого Духа, щоб ми, проживаючи кожний день, могли ставати подібними до Небесного Отця, який «посилає дощ на праведних і неправедних, а своєму сонцю дає сходити над злими і добрими». Сьогодні на порядок денний необхідно поставити мир, який Христос обіцяє для своїх учнів: «Мир мій даю вам. Не як світ, даю вам його Я». Ще раз дякую всім, які спричинилися до розвитку нашого часопису протягом останнього часу і бажаю всім небесного миру, радості, уповання і любові.

МІСІОНАР
УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Заснований у 1897 році
Засновники — Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.

Передплатний індекс — 23959

Адреса редакції:
м. Львів, 79019, вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел/факс: 72-46-94
e-mail: misionar@lviv.farlep.net
URL: www.osbm.in.ua

Підписано до друку 26.11.2007 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0. Зам.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва
Отців Василіян «Місіонер».
80300, Львівської обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені
за поданням джерела.
Редакція зберігає за собою право
виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

© Журнал "Місіонар", 2007

Головний редактор:
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
Редакційна колегія:
о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
Віра АРІВ

Літературна редакція:
Богдана ЩУРКО
Дизайн та комп'ютерна верстка:
Микола ЯЦКІВ

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

Ось Серце, що так дуже полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ГРУДЕНЬ

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб людське суспільство поспішило взяти на себе турботу про хворих на СНІД, особливо про дітей та жінок, а Церква допомогла їм відчути Господню любов.

МІСІЙНИЙ: Щоб воплочення Сина Божого, яке Церква урочисто відзначає в Різдві, допомогло народам азіатського континенту визнати в Ісусі Божого Посланця, єдиного Спасителя світу.

МІСЦЕВИЙ: Щоб священики завжди і найбільше дбали про добро поодиноких душ, повірених їм Господом та усунули з душпастирства будь-які ідеології.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА СІЧЕНЬ 2008 РОКУ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб Церква посилила свої старання для осягнення повної видимої єдності, показуючи таким чином щораз більше, що вона є спільнотою любові, в якій віддзеркалюється єдність Отця, і Сина, і Святого Духа.

Другий Ватиканський Собор виразно наголосив, що одним з найбільших згіршень для світу і народів є роз'єднання християн, адже неможливо, щоб ті, які проповідують Бога любові, могли себе взаємно ненавидіти. Тому завдання християн — старатися знову об'єднати розрізнені християнські Церкви і групи. Це повинно відбуватися насамперед в дусі святого Євангелія і церковної традиції, тобто, єдність не може бути метою сама в собі і задля неї ми не можемо нехтувати основними принципами віри і церковного будівництва. І тому нам, як християнам-католикам, необхідно збагнути, що Бог є Любов у Пресвятій Тройці, відкрити двері свого серця, щоб Бог у ньому замешкав, як це Христос промовив у святому Євангелії: «Коли хтось мене любить, то й слово моє берегтиме і злюбить його Отець мій, і прийдемо ми до нього, і в ньому закладемо житло» (Ів 14,23). Перебуваючи так у Господі, ми станемо живими знаками і свідками Божої любові та запрошенням для правдивої єдності християн, яка полягає не тільки у спільних молінних чи харитативній діяльності, а в єдності віри та видимої церковної організації, де є один пастир і одне стадо (пор. Ів 10,16).

МІСІЙНИЙ: Щоб Церква в Африці, яка готується до своєї II Спеціальної Асамблеї Синоду Єпископів, продовжувала бути знаком і знаряддям примирення і справедливості на цьому континенті, котрий все ще продовжують терзати війни, визиск і злидні.

З давніх-давен люди вирішували конфліктні ситуації війною. У війні гинуть не тільки військові, які також є чиїмись дітьми, братами чи батьками, але й мирні люди, які не бажали б збройних конфліктів. Війна ніколи не є далекою, особливо в наш час, коли повідомлення поширюються дуже швидко, а відгомін війни через різні терористичні загрози, або в образі багатьох біженців, часто торкається нас безпосередньо. Тому війни і несправедливість, які точаться в цей час в Африці, не можуть не турбувати нас. Країни Африканського континенту, здобувши незалежність у другій половині двадцятого століття, опинилися у вирі братовбивчих війн, корупції, визиску і несправедливості. Цей стан великою мірою триває й досі. Тому необхідно, щоб християни як послідовники Христа Господа, молилися за мир на цьому континенті. Незабаром повинен відбутися синод африканських єпископів. Що може Церква сказати людям, які перебувають у стані війни? Єдине — може свідчити любов Христову. Сам Господь сказав: «Мир залишаю вам, мій мир даю вам; не так, як світ дає, даю вам його» (Ів 14,27). Насправді мир — це не тільки відсутність війни, а глибокий внутрішній стан погодження з Божою волею і любов'ю. Тому молімося, щоб так, як Бог перебуває у Святій Тройці, християни в Африці були знаком примирення і справедливості, несли глибокий мир і радість всім оточуючим.

МІСЦЕВИЙ: Щоб молоді люди із глибшим розумінням та серйозністю підходили до

такого важливого рішення як створення власної сім'ї.

В сучасній Україні мало людей, особливо молодих, які б серйозно і відповідально задумувалися над смислом і метою створення власної сім'ї. Здебільшого, молоді вступають у шлюб через певного роду інерцію: тому що так є заведено, всі так роблять. Наслідками такого стану є постійні труднощі в сімейному житті, нетерплячість, конфлікти, а також часті розлучення та злочини аборту. Насправді ж, Бог сотворив людину для щастя, здобування якого не варто відкладати на гіпотетичне майбутнє, а навпаки, сьогодні — найсприятливіший день для блаженства. Господь, створюючи людину, сказав: «Не добре чоловікові бути самому» (Бут 2,18) і сотворив жінку, так що чоловік і жінка сотворені одне для одного і разом вони — образ і подоба Божа (пор. Бут 1,27). Тільки у взаємній єдності та любові чоловіки і жінки віднаходять правдивий смисл свого життя і здобувають щастя, якого так шукають. Взаємна ж любов передбачає насамперед терпеливість та залишення будь-якого виду егоїзму. Тому молодь, готуючись до створення сім'ї, повинна збагнути, що це — найвідповідальніший крок їхнього життя, що тільки бажаючи стати правдивою Божою подобою, вони осягнуть особисте щастя; повинні передбачити, що будуть труднощі і негаразди, але це не є привід для розчарувань. Молімося за молодь, щоб вони відповідально і серйозно приступали до Святої Тайни Подружжя.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА СІЧЕНЬ ПРОРОК МІХЕЙ (18 СІЧНЯ)

Пророк Міхей походив з маленького містечка Морешет у південному царстві Юди. Тим то й звуть його Міхеєм з Морешету, щоб відрізнити від іншого пророка Міхея — сучасника Іллі та Єлисея.

■ *пророк МІХЕЙ*

Жив і пророкував він за царів юдейських Йотама, Ахава та Єзикії, десь близько 740-699 року, отже приблизно тоді, коли жили й пророки Амос, Осія та Ісая.

Пророцтво Міхея змістом скидається на пророцтва Амоса та Осії.

Північне царство, твердить пророк Міхей, загине від руки асирійців. Головний же гріх, що його пророк закидає юдеям, — несправедливість супроти ближнього. Тож царство Юди не уникне руїни, — хоча, по тяжких нещастях, усе-таки настане відновлення, і невдячний юдейський народ, в особі кращих своїх представників, нехай і малому числі, узріє в майбутньому месіянські часи.

Пророкові Міхеєві належить славетне пророцтво про місце народження Христа Спасителя: «Ти ж, Вифлеєме-Ефрато, занадто малий єси, щоб бути між тисячами Юди. З тебе мені вийде той, хто має бути Володарем в Ізраїлі» (Міх. 5,1).

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА 2008 РІК БОЖИЙ

СІЧЕНЬ

Загальний: Щоб Церква посилила свої старання для осягнення повної видимої єдності, показуючи таким чином щораз більше, що вона є спільнотою любові, в якій віддзеркалюється єдність Отця, і Сина, і Святого Духа.

Місійний: Щоб Церква в Африці, яка готується до своєї II Спеціальної Асамблеї Синоду Єпископів, продовжувала бути знаком і знаряддям примирення і справедливості на цьому континенті, котрий все ще продовжують терзати війни, визиск і злидні.

Місцевий: Щоб молоді люди із глибшим розумінням та серйозністю підходили до такого важливого рішення як створення власної сім'ї.

Покровитель: пророк Міхей (18 січня)

ЛЮТИЙ

Загальний: Щоб розумово неповносправних не вважали другорядними людьми, а шанували їх і з любов'ю допомагали їм гідно переживати свою фізичну і суспільну ситуацію.

Місійний: Щоб інститути богопосвяченого життя, які переживають великий розквіт у місійних краях, наново відкрили своє покликання до місії і, вірні радикальному виборові життя за євангельськими радами, великодушно свідчили і звіщали Христа до кінців світу.

Місцевий: Щоб батьки в Україні не заперечували проти того, щоб їхні діти обирали шлях духовної досконалості, вступаючи в монаші чини і згромадження, а також щоб вони молилися за численні та ревні духовні покликання.

Покровитель: преподобна Ксенія Римлянка (6 лютого)

БЕРЕЗЕНЬ

Загальний: Щоб усі зрозуміли важливість взаємного пробачення і примирення між людьми і народами, а Церква своїм свідченням поширювала любов Христа, джерела народження нової людини.

Місійний: Щоб християни, які в багатьох регіонах світу зазнають різного роду переслідувань за свою вірність Євангелію, підтримувані силою Святого Духа, продовжували відважно й одверто свідчити Слово Боже.

Місцевий: Щоб хресні батьки як ті, які взяли на себе відповідальність за духовне виховання своїх похресників, глибше зрозуміли своє покликання до духовного батьківства і з більшою ревністю його переживали.

Покровитель: апостол Архип, один із Сімдесяти (3 березня)

КВІТЕНЬ

Загальний: Щоб християни, незважаючи на складні ситуації сьогоднішнього суспільства, невтомно проголошували своїм життям, що Воскресіння Христове є джерелом надії і миру.

Місійний: Щоб майбутні священики молодих Церков були щораз краще культурно й духовно приготовані до євангелізації своїх країн і цілого світу.

Місцевий: Щоб вірні більше усвідомлювали духовну сутність свята Воскресіння Господнього, а також будь-якого іншого свята і не зводили святкування тільки до гедоністичного задоволення і застілля.

Покровитель: мучениця Василіса (4 квітня)

ТРАВЕНЬ

Загальний: Щоб християни більше цінували літературу, мистецтво і засоби масової інформації, сприяючи розвиткові культури, яка захищає й підтримує цінності людської особи.

Місійний: Щоб Пресвята Богородиця, Зоря євангелізації і Цариця Апостолів, яка супроводжувала апостолів в перші роки діяльності Церкви, також і сьогодні з материнською любов'ю провадила місіонерів і місіонерок, розсіяних по цілому світі.

Місцевий: Щоб автори та видавці в Україні створювали та друкували дедалі більше духовної літератури, відповідаючи таким чином на потреби суспільства у цій царині.

Покровитель: пророк Єремія (14 травня)

ЧЕРВЕНЬ

Загальний: Щоб кожен християнин старався нав'язати глибоку й особисту приязнь з Христом, щоб таким чином могти звіщати силу Його любові кожній людині, яку зустрічатиме.

Місійний: Щоб Міжнародний Євхаристійний Конгрес у Квебеку (Канада) допоміг нам краще усвідомити, що Євхаристія є серцем Церкви і джерелом євангелізації.

Місцевий: Щоб державні службовці в Україні працювали над тим, щоб створювати умови для відкривання нових робочих місць, встановити справедливу заробітну плату і таким чином усунути бідність в українському суспільстві.

Покровитель: преподобний Іларіон Новий (19 червня)

ЛИПЕНЬ

Загальний: Щоб зростало число волонтерів, готових охоче й самовіддано служити християнській спільноті.

Місійний: Щоб Всесвітній День Молоді у Сіднеї (Австралія) розпалив у молодих людях вогонь Божої любові і вчинив їх сівачами надії для нового людства.

Місцевий: Щоб молодь України активніше організовувала різноманітні релігійно-церковні заходи і так утверджувалася в Церкві та займала у ній відповідне місце.

Покровитель: священномученик Панкратій (22 липня)

СЕРПЕНЬ

Загальний: Щоб людська сім'я вміла шанувати Божий задум щодо світу і щораз більше усвідомлювала собі, що створіння є великим Божим даром для нас.

Місійний: Щоб увесь Божий Народ був заохочуваний до відповіді на загальне покликання до святості і до місії, з уважним розпізнаванням харизм і турботою про постійний духовний та культурний розвиток.

Місцевий: Щоб населення України не обмежувалося тільки турботою про суспільні проблеми, а також звертало увагу на проблеми екології в Україні, які також є наслідками людської безвідповідальності.

Покровитель: Євдоким праведний (13 серпня)

ВЕРЕСЕНЬ

Загальний: Щоб християни допомагали тим, хто через війни або переслідування змушений покинути власну домівку і Батьківщину, захистити й забезпечити свої права.

Місійний: Щоб кожна християнська сім'я, вірна святому Таїнству Подружжя, плекала взаємну любов і єдність, стаючи малою євангелізаційною спільнотою, відкритою та чутливою до духовних і матеріальних потреб ближніх.

Місцевий: Щоб умови в українській армії дозволяли військовослужбовцям жити повноцінним життям, включаючи його духовну складову, та бути прикладом вірності у службі ближнім.

Покровитель: мученик Северіян (22 вересня)

ЖОВТЕНЬ

Загальний: Щоб Синод Єпископів допоміг душпастирям і богословам, провідникам і катехитам, які проповідують Слово Боже, відважно передавати правди віри в єдності з усією Церквою.

Місійний: Щоб у цьому місяці, присвяченому місіям, всі християнські спільноти, заохочувані ініціативами «Папських Місійних Справ» та інших організацій, відчували необхідність участі у загальній місії Церкви молитвою, жертвою та конкретною допомогою.

Місцевий: Щоб духовенство, монахи, монахині та всі вірні в Україні були готові виконувати активну місіонерську діяльність не тільки в Україні, але й поза її межами, особливо на Сході.

Покровитель: мученик Назарій (27 жовтня)

ЛИСТОПАД

Загальний: Щоб свідчення любові, яке дали святі, зміцнило християн у їхньому самовідданому служінні Богові і ближньому, на зразок Христа, який прийшов, щоб служити, а не щоб Йому служили.

Місійний: Щоб християнські спільноти Азії, вдивляючись в обличчя Христа, зуміли знайти найбільш відповідні способи проповідування Його народам цього великого континенту з багатою культурною спадщиною і стародавніми формами духовності, зберігаючи повну вірність Євангелію.

Місцевий: Щоб в українському суспільстві було усунене будь-яке насильство у сім'ї, а його жертви завжди змогли знайти розуміння і захист в Церкві та у відповідних суспільних організаціях.

Покровитель: мученики Галактіон і Епістимія (18 листопада)

ГРУДЕНЬ

Загальний: Щоб Церква, всупереч все більше розповсюджуваній культурі насильства і смерті, своєю апостольською та місійною діяльністю відважно поширювала культуру життя.

Місійний: Щоб християни, передусім у місійних країнах, своїми конкретними братерськими вчинками показували, що Дитя, народжене у вифлеємській яскині, є Надією, освітлює світ.

Місцевий: Щоб вірні в Україні часто зверталися до особистого читання Святого Письма і в ньому знаходили відповіді на свої запитання і проблеми.

Покровитель: пророк Агей (29 грудня)

ПОСЛАННЯ БЛАЖЕННІШОГО ЛЮБОМИРА, ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КИЄВО-ГАЛИЦЬКОГО НА РІЗДВО 2008 РОКУ

Високопреосвященним і Преосвященним Владикам,
Всесвітлішим і Високопреподобним Отцям,
Преподобним Монахам і Монахиням,
Дорогим Братам і Сестрам
Мир вам у Господі!

Дорогі у Христі, непомітно, але дуже швидко наближаються Різдвяні свята. І як це звичайно буває, ми починаємо замислюватися, як і де ці свята проведемо: в колі сім'ї чи в колі ширшої родини, вдома чи, можливо, у якомусь відпочинковому місці. А дехто, мабуть, із великим болем думає про ці свята, бо чи то з причини професійного заняття, навчання або військової служби, чи через працю, яку мусить сповняти далеко від рідної землі, щоб забезпечити родину, буде змушений святкувати їх далеко від рідної оселі і парафії. Друге ж, про що запитуємо себе, це як прикрасимо домівку, що поставимо на святковий стіл, чим обдаруємо наших ближніх? І зайняті такими думками, ми доживемо до Різдвяних свят; вони, як і кожного року, минуть, і все забудеться.

■ *блаженніший кардинал Любомир ГУЗАР*

Однак спитаймо себе: чи можуть такі великі свята, як Різдво, Богоявлення, бути для нас лише швидко проминаючою подією? Чи не повинні ми в ці дні задуматись над справжнім змістом святкового часу, замислитись, чому, власне, це свято є для нас таким значущим? Думаю, якщо ми подумаємо над цим, то і це Різдво, і всі наступні, які Господь Бог благословить нам пережити, стануть порою, яка змінюватиме наше життя, робитиме його іншим — глибшим.

Під час Святого Різдва ми згадуємо не тільки про те, що десь там у далекій стороні народилася дитина. Бо ж Дитя, яке народилося у Вифлеємі 2000 років тому, — це не звичайна дитина, це — Воплочений Божий Син, який приймає людську природу і стає вповні людиною. А що це означає для нас? А те, що Бог приходить до нас, Він хоче стати одним із нас, щоб, як кажуть Святі Отці, піднести нас, надати нашому життю остаточної цілі, указати нам мету нашого існування. Воплочення Божого Сина нагадує нам, що ми створені, що ми покликані навіки

бути з Богом, бути з нашим Сотворителем, нашим Небесним Отцем. У цьому полягає найдивовижніша таємниця Різдва, найзахопливіша благовість, яку приносить цей великий празник. Саме над цим нам варто замислюватись постійно, а особливо – у різдвяний час.

Коли ось так собі подумаємо, то все те, про що ми піклувались у передріздвяний період – місце нашого святкування, коло учасників, страви – стане другорядним, несуттєвим, минучим, що практично не залишить сліду в нашому житті. У світлі того, чим насправді є для нас Різдво, всі наші земні, побутові думки, хоч і мають право на існування, все одно отримають належне їм місце в нашому мисленні і поведінці, а саме: вони являться як щось, на що ми звертаємо нашу увагу мимохідь, не роблячи їх змістом тих днів, хвилин, у які ми переживаємо воплочення Єдинородного Сина Божого. Бо ж чи не є це час, коли ми зустрічаємо нашого Творця, коли Бог, який вступив у людську історію, знову стає присутнім для вас, для мене, для всіх нас?

Ми були створені Богом, аби бути завжди з Ним, бути завжди щасливими. Але через нашу неміч ми збилися з того шляху, почали ходити навмання своїми стежками, іноді навіть намагаючись заступити Бога, жити без Нього, будувати свій людський «рай». Ми щораз більше віддалялися від Нього, але Він, який призначив нас до чогось вищого, тривалішого, милосердиться над нами і довершує своїм приходом остаточний акт нашого створення. Прийнявши людську природу, Воплочений Бог дуже виразно скеровує наше життя, наше існування до справжньої цілі, що для неї ми призначені.

Застановімося, дорогі у Христі, яка ціль нашого життя, остаточна ціль, що її нам об'являє Святе Різдво Христове, а тоді все інше в нашому житті отримає своє правдиве значення. Тоді все, що ми будемо робити, все добро, яке ми будемо чинити для себе і ближніх, ставатиме нашим шляхом до Бога, – отим здійсненням Божих планів для кожного з нас зокрема і для людства взагалі. Господь Бог прийшов і так виразно вказує нам наше призначення, що ми не можемо дозволити собі більше блукати, бо не маємо на це жодного виправдання. У цей різдвяний час наново усвідомлюємо собі, що Друга Особа Пресвятої Тройці – Воплочений Син Божий став поруч із нами, став на чолі людського роду, щоб провадити його до дому Небесного Отця. Не будьмо не чутливі на Божу любов! Не даймо себе заманювати привидом якогось людиною створеного раю! Якогось світу, в якому все відбувається нібито правильно, але без Бога, в якому нам вимальовують якісь уявні цілі, які, як ми знаємо з досвіду людства впродовж багатьох століть, нікуди не ведуть, а залишаються тільки пустими привидами. Візьмімо Божу науку, або, точніше сказати, Божу присутність між нами, запевнену отим Народженням, отим великим празником, як основу нашого життя!

Дорогі у Христі брати і сестри, з цілого серця хочу привітати всіх Вас із цим наступаючим великим святом Різдва Христового. Усіх Вас, де б Ви не були, бо ми – силою різних обставин – розкидані сьогодні по цілому світі, по різних континентах. Нехай для всіх нас цей празник буде часом глибокої призадуми, коли ми відчуємо Божу любов, яка стукає до наших сердець. А коли ми відчуємо її, тоді подивимося на все довкола іншими очима. Ми будемо поводитися вже не як оті швидко проминаючі істоти, але як діти Божі, покликані і призначені до вічного щастя. Нехай цьогорічне свято буде для всіх нас годиною справжньої духовної радості, бо саме через нього Господь пригадує нам істинну мету нашого життя та передає нам Своє світло і благодать.

Христос рождається!

+ Любомир

ЄВАНГЕЛІЄ ВІД ЛУКИ[1]

(продовження, початок у попередньому числі)

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ

Адресати Євангелії від Луки

Сам Лука присвячує свої обидві книги, Євангеліє та Діяння Апостолів, «високодостойному Теофілові» (Лк 1,3), про якого, поза його іменем, не знаємо практично нічого. Слово «високодостойний», з грецької мови *«кратістос»*, яке в Новому Завіті зустрічаємо ще тільки тричі, кожного разу в Діяннях Апостолів, завжди відноситься до римських високопосадовців, зокрема до Фелікса (Ді 23,26; 24,3) та Порція Феста (Ді 26,25), які були намісниками (з латинської мови — прокураторами) Юдеї. Цей же титул Йосиф Флавій у «Юдейських древностях» (20.1.2) відносить до Вітелія, римського правителя Сирії.

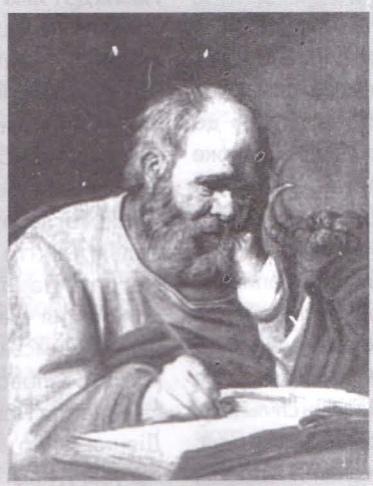

■ *євангелист ЛУКА*

З певністю можна сказати, що Теофіл не є символічною постаттю, а реальною, бо у часах постання Євангелій був звичай присвячувати твір якійсь знаній та достойній особі. Так робив Йосиф Флавій, присвятивши усі свої твори Епафродитові, «любителю усякої науки, передусім же історичних досліджень». Судячи з окреслення Теофіла як «високодостойного», був він римським громадянином, який займав високу державну посаду. Саме ж ім'я мав грецьке, значення якого «Божий приятель».

Але пишучи до Теофіла і присвячуючи твір йому, Лука має перед собою християнську спільноту, до якої належав Теофіл, бо ніколи такий твір не пишеться для одного читача. Що ж це за спільнота? З якої місцевості? Про це не маємо певних відомостей, але на основі багатьох спостережень можемо зробити деякі висновки, зокрема беручи під увагу відмінності між Євангелієм від Луки та трьома іншими.

Лука, який використовує матеріал, спільний з іншими Євангеліями, опускає багато текстів, які неприхильно ставляться до поган: наказ не проповідувати поганам (Мт 10,5); розповідь про жінку з околиць Тиру (Мт 15,16-20; Мр 7,24-30); опис зневаг Ісуса римськими вояками (Мт 27,27-31; Мр 15,16-20). Деякі інші тексти в Луки не такі різкі, як у Матея: Лк 6,32-33 говорить про грішників, а не про митарів і поган як Мт 5,46-47; пор. також Лк 12,30 з Мт 6,32; Лк 21,13 з Мт 10,18 і Мр 13,9-10.

Водночас Лука подає деякі події, в яких погани зображені прихильно. Так Іван Хреститель не відштовхує вояків, а навчає їх, як мають жити, щоб бути учасниками спасіння (3,14); поганський сотник стає прикладом віри (7,2-10); Ісус Христос вказує, що самарянин може бути «ближнім» юдея, бо здатний чинити діла милосердя (10,30-37); інший

[1] У попередній частині статті закралася описка: на стор. 11 у реченні «Довга теоретична дискусія серед вчених щодо того, хто писав швидше, Лука чи Матей...» замість «Матей» має бути «Марко», бо і цілий уступ присвячений взаємному відношенню цих двох Євангелій.

■ *мощі апостола і євангелиста ЛУКИ*

самарянин, очистившись від прокази, вміє бути вдячним (17,11-19). Дарма, що самаряни не прийняли Ісуса, коли подорожував до Єрусалима, Він не засуджує їх (9,52-56), адже згодом будуть здатні прийняти з вірою проповідь апостолів (Ді 8,5-25). Сам Ісус-Дитя є «світло на просвіту поганам» (2,32).

Але чи тільки до виходців з поган написане третє Євангеліє? З певністю ні, бо також для християн з юдеїв. Чутливість Луки щодо сприйняття Євангелія вихідцями з поган вказує на адресатів за межами Палестини, на спільноту, у якій були і християни юдейського походження, і вихідці з інших народів. Де ж саме? В Антіохії, про яку так багато відомостей у Діяннях (11,19-30; 13,1-3; 14,26-15,4.22-41), — чи не тому, що сам Лука, можливо, був з Антіохії, як про це пише Євсевій з Кесарії? У Римі, де Павло закінчив свою апостольську місію (Ді 28,14-31)? Запитання залишається без відповіді. Одне певне: адресатами третього Євангелія були християни як поганського так і юдейського походження.

Місце і час написання

Традиція майже одностайна в тому, що Лука написав Євангеліє пізніше, ніж Марко, та визначає його творові третє місце у каноні новозавітніх книг. І сам Лука пише про багатьох, що пробували перед ним скласти оповідання про євангельські події (Лк 1,1). Проти цієї однозгідності є тільки ствердження Климента Олександрійського (початок III ст.): «Поміж Євангеліями були написані першими ті, які мають родоводи» (так за Євсевієм з Кесарії, «Церковна історія», кн. 6,14,5). Але ця думка, як виникає з контексту, була висловлена Климентом не для порівняння цих двох Євангелій з Марковим, а для підкреслення духовного характеру Євангелія від Йоана (там само, 6,14,7), і тому втрачає свою доказову силу.

У давніші часи вважалося, що оскільки Діяння закінчуються розповіддю про прибуття апостола Павла до Рима (близько 61 року), і не згадують про його дальшу долю, в тому числі мученицьку смерть, то були вони написані ще за життя Павла, у 61-63 роках, під час його римського ув'язнення. Тому Євангеліє, як свою першу книгу (Ді 1,1), Лука мав написати скоріше.

У наш час беруть під увагу те, що в задумі Луки могло бути не представлення цілого подвигу життя і мученицької смерті апостолів Петра і Павла (64 року), але передусім пояснення факту поширення Євангелії до центру Римської держави, звідки воно легко могло розповсюдитись і далі. Тобто римське ув'язнення Павла означає дату, перед якою Діяння точно не були написані, яку слід брати під увагу, проте багато факторів вказують на дату більш пізню. Ряд вчених-біблістів вважає прибуття Павла до Рима за ту конкретну подію, від якої бере відлік християнська громада, до якої належав Теофіл. Ця пропозиція не позбавлена смислу, проте Послання до Римлян апостола Павла (написане у 58 році), та й самі Діяння Апостолів (28,14-15) виявляють існування християнської спільноти в Римі ще перед прибуттям туди Апостола народів.

Оскільки мова про третє Євангеліє, зупинимось на деяких міркуваннях про час і місце саме його походження. Порівняння пророцтва Ісуса про знищення Єрусалиму в

Євангелії від Луки з іншими двома синоптиками, веде до висновку, що Лука описує це руйнування більш детально і таким чином, як воно і відбулося. Згадка про Єрусалим, оточений військами (Лк 21,20-24), замість знаку осквернення храму (Мт 24,15 і Мр 13,14), могла бути для адресатів Луки більш промовистою у той час, коли храм вже не існував, а спогади про облогу святого міста були й досі живі. Ще більш докладний опис облоги є представлений у Лк 19,43-44, без подібних місць в інших Євангеліях. На основі цього припускають, що Лука писав після часу Юдейської війни 66-70 років.

Знову ж таки, в Євангелії від Луки не відчувається тієї атмосфери конфлікту і протистояння з офіційним юдаїзмом, які настали після синоду рабінів у Ямнії, від середини 80-х років I сторіччя, а які спостерігаємо в Євангелії від Матея; досить порівняти Мт 23,15-36 та Лк 11,42-50, щоб відчути різницю в тоні й категоричності. Водночас немає того трагізму, який пронизує книгу Одкровення, написану за часів переслідування християн за цісаря Доміціяна (81-96), у пізніший період його правління.

Таким чином, за найбільш правдоподібну дату написання третього Євангелія і Діянь Апостолів можна вважати 80-85 роки.

Постало воно, очевидно, за межами Палестини.

■ *Грецький рукопис, папірус поч. III століття. Фрагмент Євангелія від Луки (9:45-10:1)*

Щодо можливих місць існує різноманітність як даних традиції (Ахая чи Беотія в Греції, Македонія, Мала Азія), так і пізніших пропозицій (Рим чи Антіохія).

Мета твору

Цікаво, що Лука у пролозі Євангелія не тільки пояснює спосіб написання свого твору, з використанням різних достовірних джерел, як сам про це каже: «вирішив і я, вивідавши про все докладно від початків, тобі написати за порядком, високодостойний Теофіле». Він свідомий і мети написання свого Євангелія: «щоб ти знав стійкість науки, яку ти прийняв» (Лк 1,1-4).

Грецьке слово *«асфалея»*, подане в українському перекладі як «стійкість», означає також надійність, безпечність. У відношенні до вчення, правди, означає їх безсумнівність, достатню обґрунтованість, достовірність.

Таким чином, Лука ставив за мету не тільки подати відомості з життя Ісуса Христа і заснованої Ним Церкви, але представити їх таким чином, щоб утвердити віруючих християнської спільноти, до якої належав Теофіл, а в першу чергу його самого, у правильності засвоєного вчення, у достовірності переказу Христової правди.

Щоб правильно оцінити задум Луки при написанні Євангелія і Діянь Апостолів, як і спосіб його здійснення, щоб добре засвоїти і належно зрозуміти зміст самого Євангелія, треба мати на увазі оцю мету Луки як автора. У попередньому числі «Місіонаря» ми бачили, як Лука використовує джерела: Євангеліє від Марка, збірку висловів і притч Христових (яку мав у користуванні також і Матей), інші відомості. Тепер, знаючи мету, яку поставив собі Лука, ми можемо запитувати: чому саме так він описує ту чи іншу подію, чому в такій, а не іншій послідовності їх представляє. Шукання відповідей на ці запитання — це не лише дорога до осягнення знання про вклад Луки як людського автора богонатхненого твору. Це також можливість збагнути дію Святого Духа, за посередництвом Луки-письменника, у представлені Євангелія таким чином, у такій послідовності.

Композиція твору

Загальна будова Євангелії від Луки достатньо проста, воно іде в основному за хронологією Євангелія від Марка: від початку прилюдної діяльності Ісуса аж до подій у Єрусалимі, які ведуть до Христових страждань, смерті і Воскресіння.

Однак для Луки цього замало. Він хоче знати і належно представити походження Ісуса, Його дитячі роки. З іншого боку, Лука бажає подати вчення Ісуса Христа таким чином, щоб воно було допомогою у щоденному житті Теофіла і християнської спільноти, до якої той належить.

Це і визначило композицію Євангелія від Луки, яку найкоротше можна представити так.

Пролог 1,1-4.

Вступ:

1. Походження (1,5-2,52).
2. Приготування до місії (3,1-4,13).
   I. У Галилеї (4,14-9,50).
   II. У дорозі до Єрусалиму (9,51-19,28).
   III. У Єрусалимі (19,29-24,53).

Критерій такого поділу не тільки географічний. У порівнянні з Євангелієм від Марка, бачимо самобутність представлення Ісуса Лукою. На Йордан приходить не якийсь незнаний Ісус з Назарета (як у Мр 1,9), а уже добре відомий читачеві Євангелія Ісус, Син Всевишнього Бога (Лк 1,32; 3,21-22). Щоб ґрунтовно пояснити зміст Христового вчення Церкві, яка подорожує, Лука представляє подорож Ісуса до Єрусалиму, а це добрих десять розділів третього Євангелія (9,51-19,28). Ця подорож є часом навчання учнів і введення їх у зміст Христового таїнства та місії.

(закінчення у наступному числі)

БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ СОТВОРЕННЯ[1]

Стефан КРЕНЦЕР
(З німецької переклала Ольга ДЖУМАЛО)

Чи можемо ми з нашими науково-природничими знаннями про виникнення світу вірити ще біблійній історії сотворення? Вона розповідає про сотворення світу та всіх живих істот протягом шести днів. Для нас сьогодні є незаперечним те, що виникнення нашого світу тривало мільйони років. Вік Землі становить від 5 до 10 мільярдів років. Люди на нашій планеті існують 400-500 тисяч років[1]. Дані окремих природознавців ще коливаються, але одне є точним: вік Землі та людства знаходяться у цьому вимірі. Що ж тоді з біблійною історію сотворення?

Блез Паскаль, французький філософ і природознавець XVII ст., каже: «Кінець речей та їхній початок остаточно заховані у недослідимій таємниці». Дійсність буття глибша, аніж природознавство могло б дійти до останньої, основної підстави.

На питання: «Звідки походить світ?», «Куди йде світ?» природознавство не має відповіді і не може з цим впоратися. Нам слід звертатися з цим питанням до гуманітарних наук, філософії або богослов'я. Історія сотворення та історія гріхопадіння є такою філософсько-богословською відповіддю на засадничі

[1] Перекладено за виданням: Stefan Krenzer. Der biblische Schupfungsbericht // Ferdinand Krenzer. Morgen wird man wieder glauben. – Lahn-Verlag, Limburg 1974. – С. 187-206.

[2] Сучасні наукові дані понизили цю планку: згідно з найновішими дослідженнями «людина розумна» (*homo sapiens*) існує на планеті Земля лише 30-40 тисяч років. Див.: Junker, Reinhard/Scherer, Siegfried, *EVOLUTION. Ein kritisches Lehrbuch.* Weyel Lehrmittelverlag, GieBen, 1998. (прим. перекладача).

питання людства «Звідки походить світ?», «Звідки береться зло у світі?». Це є питання, які цікавлять кожного з нас. Чи цим не поставлено також питання про значення нашого страждання, наших хвороб, врешті — про сенс нашого життя? На це ми отримаємо відповідь з Біблії, але лише тоді, коли ми відкриті, неупереджені, коли ми хочемо чути і розуміти.

Але сюди належить ще дещо інше. Історія сотворення написана приблизно 2500 років тому. Біблійні автори належать до іншого культурного кола. Їхній світогляд докорінно відрізнявся від нашого. Якщо ми хочемо розуміти їхні висловлювання, ми повинні зрозуміти їхнє становище.

Те, на що наштовхується «сучасна» людина спочатку, є «примітивним світоглядом». Це світогляд середземноморських культур біля 600-х років до Р.Х., він виник на підставі того, що бачило око. Земля вважалася диском, яка, тримаючись на колонах, здіймалась зі світового океану. Океан оточував суходіл. Океан і суходіл охоплювало небесне склепіння, яке уявлялося міцною стіною — «твердю». Воно мало утримувати води неба, ті, що над твердю. На небесному склепінні висіли сонце, місяць і зорі, як ліхтарі. Коли заслони неба відкривалися — на землі падав дощ. Про все було подумано. Між суходолом, морем та небесним склепінням був повітряний простір... Цей світогляд є тлом нашої історії сотворення.

Сотворення — історія чи вигадка?

Коли ми тут говоримо про історію, то можна було б подумати, що буде зображена подія, яка колись трапилась. Але історія сотворення не є історією, що її подає репортер про якусь подію. Побіжний читач міг би подумати, що Старий Завіт загалом є історичною книгою і розповідає про події, які дійсно відбулися. Сучасні тлумачі Святого Письма усвідомили, що під лаштунками «історії» приховуються ще й інші види розповіді.

Звичайно Старий Завіт містить також історію у розумінні наших істориків. Зображається доля Божого народу, чи краще — дії Бога стосовно Свого народу протягом століть. Власне, історія народу Ізраїля починається з обрання Авраама, тобто у 12 розділі Книги Буття. Коли б ми хотіли вказати рік, це було б приблизно у 1750 р. до Р.Х. Отже, Авраам був сучасником великого короля і законодавця Гаммурабі у Межиріччі (Месопотамії). Починаючи з цього часу, автор історії патріархів, який писав десь у 500-600 роках до Р.Х., може посилатися на джерела.

Тому перші 11 розділів Книги Буття не є історією. Але як їх тоді розуміти? Історія сотворення робить богословські твердження у формі розповіді.

Нагальні питання Народу Божого

Поставмо себе на місце народу Ізраїлю. Будучи малим народом зі строгою вірою в одного Бога, він живе поміж великими, сильними народами. Вони мають пишний культ, їхні релігії становлять замкнену систему, подають завершений світогляд. Вони дають відповідь на життєві питання. Ізраїльтянин повинен триматись у цьому язичницькому середовищі. Він також повинен дати відповідь на ці питання.

1. Питання про Бога та про обрання.

Бог Ягве є універсальним Владарем цілого світу, — так визнає віруючий Ізраїльтянин. Чому Він спеціально обрав собі якийсь народ? Буття 12,1-3 оповідає нам про створення цього Божого народу через покликання Авраама: відповідно до цього народ Ізраїля є Божим народом, бо Бог сам собі готує цей народ, об'являє Себе йому і спеціально веде. Через цей народ Бог хоче поширити благословення між всіма народами. Бог хоче приготувати людям спасіння.

І тут зразу постає друге питання: «Чому Бог повинен або хоче принести людям спасіння? Хіба ми в біді? Ця біда від Бога, чи прийшла у світ звідкись інде?» (*Герберт Гааг*)

■ *Господь Бог — Творець неба і землі*

2. Звідки приходить зло у світ?

Звідки беруться страждання, біль, роздвоєність у людині? Це питання, яке турбує кожну людину, передусім ту, яка відчуває це лихо на власній шкірі. Віруючому ізраїльтянину було ясно: зло не може бути від Бога. Те, що від Бога — добре, і все, що добре, — від Бога. Це твердження власне і коментується у так званій Історії сотворення. Воно хоче задекларувати одне: «Бог добрий. Зло не може походити від Бога!» Світло й зорі, суша і море, рослини і тварини, також і людина — все від Бога. Все є добрим — знову й знову наголошує автор історії сотворення. Тому Бог не винен у стражданні і горі, смерті і болю у цьому світі. Це все йде з іншого джерела. Це йде від людини. Це йде від того «ні», сказаного людиною Богові, це йде з гріха.

3. Звідки походить світ?

У намаганні визнати Бога невинним у всьому злі, що панує у світі, автор Книги Буття 1-3 водночас дає відповідь на питання: Звідки походить світ? Як ми чули від великого природознавця Блеза Паскаля, природознавство не може дати на це відповіді, а лише філософія або богослов'я.

Виходячи з релігійного знання народу Божого, автор дає відповідь: все походить від Бога. В історії сотворення встановлюється зв'язок від часу патріархів, тобто приблизно від 1750 року до Р.Х., до першопочатків світу і людини. Недостатньо ж було б розпочинати Святе Письмо з покликання Авраама! Адже кожна мисляча людина спитає: А що було до цього? Історія сотворення та історія гріхопадіння намагаються покрити цей період аж до виникнення світу.

Шестиднев

Відкриймо Книгу Буття і прочитаймо перший розділ. Ми одразу ж помітимо упорядкування, чіткий розподіл розповіді. Шість разів повторюється майже точно та сама схема: Бог сказав ... сталося ... було добре ... Бог назвав ... був вечір, був ранок: перший ... шостий день.

Якщо придивимось уважніше, то побачимо, що в перші 3 дні Бог творить три великі простори шляхом розділення різних елементів: світловий простір через розділення світла та темряви; повітряний простір через розділення води над і під небозводом; простір на поверхні Землі через розділення суші і моря. У наступні три дні ці простори будуть наповнені рухомими істотами, світловому простору будуть підпорядковані зорі. Сонце буде панувати над днем, місяць — над ніччю. Риби і птахи населяють простір, який виник через розділення вод. Третій простір, поверхня Землі, належить земним тваринам і людині.

Автор сотворення світу пише, що Бог сотворив світ за два рази по три дні. Як автор додумався до числа три? Це випадок, чи у побудові своєї історії сотворення він керується іншим планом побудови? Для ізраїльтянина того часу світ складався з трьох шарів, які лежали один над одним, з трьох поверхів: з підземного світу (шеолу), землі і неба. Ця просторова схема стає для автора історії сотворення часовою схемою, план побудови світу з його трьома шарами — «планом побудови», риштованням його історії сотворення. Він бере трійку двічі і так приходить до шестидневу.

Як постала відома сьогодні історія сотворення?

Ізраїльтянин, як ми вже казали, питає про

страждання і нужду у світі. Зі свого релігійного переконання він є певним, що від Бога це не може походити. Страждання і нужда походять з людського гріха. До того ж ще й те, що віруючий ізраїльтянин довідався в історії: Ягве не є, як боги сусідніх народів, лише «Ель», Бог-захисник; Ягве — це Господь, Володар над усіма людьми, Творець світу. Всі інші так звані боги у порівнянні з Ним — ніщо. Це стає основним тоном усієї історії сотворення. Він походить з релігійного знання, з досвідчування Бога народом Ізраїля. Але звідки походять зображення, фарби, у яких автор зображає свою історію? Вони запозичені з історій виникнення світу у сусідніх країнах.

1. Фінікійська історія сотворення.

На початку виникнення світу, на думку фінікійців, був первісний хаос. Цей первісний хаос складався з двох первісних принципів: з бурхливого і похмурого повітря та мулистого, темного хаосу. Обидва змішані, пронизують один одного. Через статеве зачаття з цих елементів виникає божество Мот. У цьому божестві зародились всі інші речі. Божество має форму яйця, що розколюється. З верхньої частини постає небо, з нижньої — земля. З Кольпії, вітру, чоловічого принципу, та з Баау, його жінки, ночі, зачалась людина. Імена перших людей — Аіон і Протогонос.

2. Вавилонська історія сотворення.

Як і у фінікійській історії виникнення, так і у вавилонців на початку світу були чоловіче і жіноче первоначала. Це Мумму-Тіямат (солоне море) як жіноча та Апсу (прісноводний океан) як чоловіча істоти. Ці двоє породжують спочатку ціле покоління богів. На першій дошці вавилонського епосу сотворення ось так представлено початок:

«Коли небо угорі ще не було назване,
Внизу твердь ще не мала імені,
Апсу, перший, її батько
Мумму і Тіямат, які породили їх усіх,
Свої води змішували ще разом, ...
Чагарник ще не був сплетений,
Очерету ще не бачили;
Коли боги ще не прийшли в існування,
Ще жоден...
тоді сталося, що утворилися боги»
(*Шедль,* Історія СЗ, ст. 244).

З двох первоначал Апсу і Тіямат тепер народжуються пари богів. Як і їхні батьки, вони є нічим іншим як персоніфікованими елементами світу.

Ляхму (світло) — Ляхаму (темрява; матір світла;)

Аншар (небесний всесвіт) — Кішар (земний всесвіт)

Ану (небо) — Нідімуд (земля).

«Зі створенням богів мир на землі закінчився. Первісні боги скаржаться на молоде покоління і вирішують знищити їх» (*Шедль,* 244)

Біблійна історія сотворення за своєю формою з певністю споріднена з фінікійським та вавилонським епосами сотворення — і все-таки за змістом вона є зовсім іншою. Ми це побачимо, коли зараз ближче торкнемося історії сотворення.

На початку сотворив Бог небо й землю (Бут 1,1)

Біблійна історія сотворення розпочинається із зазначення часу: «На початку». Тим самим повинен бути встановлений певний часовий момент. Коли ізраїльтянин у своєму мисленні все далі просувався

■ *На початку сотворив Бог небо й землю*

в минуле, він вірив, що наштовхнеться на межу. Цю межу він має на думці, коли каже: «На початку». Це абсолютний першопочаток. За ним — ніщо. Цим повинен бути визначений час сотворення. Цим історія сотворення відрізняється від казки. Казка починається з «жив-був» — колись, у сиву давнину (Пор.: *Тріллінг*. На початку Бог сотворив).

На цьому початку творив Бог. Бог вже є. Він сягає за цю межу. Порівняймо нашу біблійну історію сотворення з історіями фінікійців та вавилонців. Там на початку є первісний хаос, безособові світові сили. З цього первісного хаосу щойно зароджуються боги. Вони виникають із протиборства сил. Вони виникають через зачаття. Формується родовід світу богів. Зовсім по-іншому виглядає біблійна історія сотворення. Бог суверенно перебуває над усім. Бог *не виникає,* Він **є**.

«Перш, ніж постали гори і народилася земля, і всесвіт, від віку й до віку ти єси Бог» — Пс 89 (90),2.

Бог існує. Він кладе початок для світу і часу. «На початку сотворив Бог небо і землю». Сотворити означає на давньоєврейській «*bara*». Таке сотворення висловлюється лише про Бога. Воно передбачає Божу всемогутність. Коли ми говоримо про «творчість» митця, то ми маємо цим на увазі, що він видозмінює дерево чи глину відповідно до своїх ідей. У важкій роботі, у поті чола, під удари молота виникає витвір. Боже Сотворення є іншим. Без зусиль творить Він свої сотворіння. Йому не потрібно боротись з упертим матеріалом. Йому не потрібен матеріал. Бог кличе свої сотворіння з нічого. На початку кожного дня творіння стоїть: «Тоді сказав Бог» — «І так сталося», констатує автор в кінці кожного дня.

Бог сотворив небо і землю. Ізраїльтянинові бракує слова для означення всього сотворіння. Йому бракує поняття космосу чи всесвіту. Тому він знаходить вихід поняттями небо і земля. Він хоче цим сказати: Бог сотворив *усе,* що є над і під людиною. Тут маємо вирішальне твердження цілої історії сотворення. Наступні вірші лише розвивають, що це означає: «На початку сотворив Бог небо і землю».

Сотворення світла

«І сказав Бог: „Нехай буде світло!" І настало світло.

І побачив Бог світло, що воно добре та й відділив Бог світло від темряви.

Назвав же Бог світло — день, а темряву назвав ніч.

І був вечір і був ранок — день перший» (Бут 1,3-5).

Нам впадає у вічі, що Бог сотворив спочатку світло, чи — як записано у 4-му вірші: Він відділяє світло від темряви, ще перш ніж створює джерела світла: сонце, місяць і зорі. До Середньовіччя світло вважали тонкою субстанцією, яка просто існує і все пронизує. Чи не є також ясно, коли ми удень не бачимо сонця? Отже, наочний вигляд виправдовує припущення, що світло може існувати і без джерела світла.

Відділення світла від темряви є першим кроком до впорядкування. Світло і темрява отримують своє місце. День і ніч йдуть слідом одне за одним у точно визначеному порядку. Цей порядок буде існувати завжди.

Розділення вод

«Тоді сказав Бог: „Нехай посеред вод буде твердь і нехай вона відділяє води від вод!"

І зробив Бог твердь і відділив води, що під твердю, від вод, що над твердю.

■ *...і був вечір і був ранок — день перший*

■ ...і сотворив Бог великих морських потвор і тих, що повзають... і всіляке птаство крилате

Тож сталось так. І назвав Бог твердь — небо. І був вечір і був ранок — день другий» (Бут 1,6-8).

Згадаймо світогляд того часу. Небесне склепіння розділяє води на воду зверху і воду внизу під небозводом. На другий день сотворення Бог споруджує це склепіння. Як півкуля, яка міцно збудована чи викута з металу, небозвід стримує небесний океан. Під склепінням виникає «rakkia», порожнеча, внизу обмежена океаном та суходолом. Бог сам будує це склепіння.

Відокремлення вод від суші

«Тоді сказав Бог: „Нехай зберуться води, що під небом, в одне місце і нехай з'явиться суша". І так сталося.

І назвав Бог сушу — земля, а збір вод назвав морями.

І побачив Бог, що воно добре» (Бут 1,9-10).

Поверхня землі вкрита водою. І тут Бог творить порядок. Він зібрав воду в одному місці, морі. Тим самим суша виходить сама собою. Тепер створені великі простори, і Бог може починати обладнувати їх.

Світ рослин

«Бог сказав: „Нехай земля зростить рослини: траву, що розсіває насіння, і плодові дерева, що родять плоди з насінням, за їхнім родом на землі" І так сталося...» (Бут 1,11).

Чи це не дивно, що Бог на третій день після поділу води і суходолу починає ще з обладнання землі? Земля настільки приготована, що на ній можуть рости рослини. Бог звертається до землі. Вона повинна виростити трави і дерева різного роду. Рослини так тісно зв'язані із землею, що вони належать до неї. Вони також не залишають свого місця. Вони твердо закріпилися у землі, закоренилися у ній.

Небесні тіла

«Тоді сказав Бог: „Нехай будуть світила на тверді небесній, щоб відділяти день від ночі й нехай вони будуть знаками для пір (року), для днів і років; нехай будуть світила на тверді небесній, щоб освітлювати землю"...» (Бут 1,14).

Ізраїль живе у язичницькому середовищі. Великі культурні народи, вавилонці і єгиптяни, поклоняються небесним світилам як богам. Тепер автору біблійної історії потрібно докласти особливих зусиль, щоб показати, що небесні світила взагалі не є богами. Вони — сотворіння, як і всі інші істоти на світі. Тут наводиться все, може показати їхню сотвореність. Вони світила, лампи, але не боги. Вони навіть не мають імені! Вони позначаються описово, як «більше та менше світило» (вірш 16). Вони не можуть бути богами. Вони «служать» нашій землі. Вони «служать» для того, щоб бути знаками для днів і років та «освітлювати землю». Так небесні світла позбавляються всього божого блиску. Єдиний вислів, який ще нагадує про «минулу силу», це: «Вони повинні правити днем і ніччю».

Сотворення звірів

«Тоді сказав Бог: „Нехай закишать води живими сотвореннями й нехай птаство літає над землею попід твердю небесною". І сотворив Бог великих морських потвор і всілякі живі створіння...» (Бут 1,20).

Лише на шостий день *земля* повинна вивести із себе живі істоти, які живуть на поверхні землі: скотину, плазунів і диких звірів. Бог благословляє їх словами: «Будьте плідні і множтеся та наповнюйте воду в морях, і птаство нехай множиться на землі» (Бут 1,22).

Для нас це само собою зрозуміло, що кожна

■ *Бог — це Господь, Йому належить влада*

жива істота певним чином розмножується. У цьому для нас немає нічого особливого. Інакше було з народами, які прив'язані до природи. Вони дивувалися, коли бачили, що з малої насінини виростає дерево. Для них було «чудом», коли з поєднання двох тварин зароджувалось нове життя. Вони могли пояснювати собі це лише так: сама статева сила є чимось божественним, є божеством. Тому народи, серед яких жив Ізраїль, поклонялись статевій силі як божеству. Згадайте лише культи родючості!

Автор історії сотворення заперечує обожнення статевої сили. Він виразно констатує: сам Бог вклав у тварини і рослини цю чудесну силу розмножуватись. Те, що день за днем діється навколо нас, коли виникає нове життя, є нічим іншим, як Божим завданням, як здійсненням Його порядку, що його Він вклав у рослини і тварини.

«Сотворімо людину!»

«Тож сказав Бог: „Сотворімо людину на наш образ і на нашу подобу, і нехай вона панує...". І сотворив Бог людину на свій образ; на Божий образ сотворив її; чоловіком і жінкою сотворив їх» (Бут 1,26-31).

Перш ніж Бог починає цю справу, він неначе радиться Сам з Собою: «Сотворімо людину!». Людина є вінцем, ціллю творіння. Бог створює її на свою подобу. Хоч ми, як творіння, розділенні з Творцем світами, але ми подібні до Бога у нашому бутті та способі дій. Бог — це Господь, Йому належить влада. Людині дане право певною мірою брати участь у цій владі: «...нехай вона панує над рибою морською, над птаством небесним, над скотиною, над усіма дикими звір'ями й над усіма плазунами, що повзають на землі» (Бут 1,26).

Як вінець творіння, людина стоїть над усіма іншими творіннями. Але сама вона стоїть під Божою владою. Це є порядок у світі, як його представляє нам історія сотворення.

Влада людини — це не лише спроможність, але й повинність. Боже завдання для нас звучить: «Будьте плідні й множтеся і наповняйте землю та підпорядковуйте її собі; пануйте над рибою морською, над птаством небесним і над усіма живими істотами!». «Ось Я даю вам» усі трави і дерева, вони повинні вам *служити* поживою. Нашим завданням є продовжувати Божу справу, досліджувати порядок у природі і ставити його собі *на службу* в техніці та економіці. Власне такою є людина: покликана до панування у послусі перед Богом.

«І побачив Бог усе, що сотворив: і воно було дуже добре. І був вечір і був ранок — день шостий» (Бут 1, 31).

Чи ми також так вважаємо, спостерігаючи сьогодні світ, народи, війни? Не кажучи вже про хвороби, природні катастрофи, повені та землетруси! «І побачив Бог, що воно було дуже добре». Чи не звучить це як глум?

В такому самому світі воєн, хвороб, голоду та утиску жив ізраїльський народ. Він був м'ячиком у грі великих держав на Нілі, на Євфраті та Тигрі. Як і кожна людина у стражданні і біді бунтує, так і Ізраїль. Він питає: «Чому все це? Чому страждання, нужда і смерть? Звідки приходить зло, несправедливість, жорстокість?». Зі свого релігійного знання, зі свого твердого переконання автор історії сотворення написав: «Світ вийшов з рук Творця добрим, навіть дуже добрим». Тоді як приходить нещастя у світ? На це питання дає відповідь історія гріхопадіння.

(продовження у наступному числі)

ВІРУЮ В ЄДИНОГО БОГА

о. Микола КОРОБІЙ, ЧСВВ

Ісус Христос, навчаючи своїх учнів молитви «Отче наш», хотів, аби першим словом, яким ми звертаємося до Бога в молитві, було «Отче». Свята Церква також хотіла, щоб першим зверненням, визнанням нашої віри було твердження: «Вірую в єдиного Бога, Отця Вседержителя».

Вірити в Бога, в Його існування, в інтелектуальному значенні — означає визнати, що Всесвіт не має пояснення сам в собі, і що понад усім творінням є Буття — Творець, який є Джерелом всього і одночасно Найвищою Досконалістю. З точки зору розуму, таке визначення Бога є вірне. Однак Євангеліє подає більш просте розуміння Бога, яке точніше відповідає потребам людей. Воно говорить, що ми — діти Бога, який полюбив нас.

Бог є Любов. Він — Порив всеохоплюючої любові, який піднімає Вал. Він схожий до каменя, який кинули у воду, який утворює кола, що розходяться все далі і далі. Бог щедрий і добрий. Він приносить нам Себе в дар. Він воістину Отець, бо передає Своє Єство в безперервному дарі любові.

Ця передача свого єства і любові полягає в самій природі і в самому житті Бога. У Бозі скрита першопричина любові, якій ми приписуємо ім'я Отця. Він, перший — Той, хто полюбив, передає Себе першому Возлюбленому Сину Своєму Єдинородному. Зрозуміло, що таке народження не має в собі нічого плотського. Однак, Єдинородний Син Отчий воплотився і ми знаємо Його під іменем Ісус Христос. Отець віддає себе також і другому Возлюбленому, який походить від Нього, схожий Голосом і Диханням, якого ми називаємо Святий Дух . Отець, Син і Святий Дух — це не просто три визначення одного і того ж Божественного Єства. Це — три Любові, різні, але нероздільні, однак кожну із Них пов'язують з двома іншими добровільні зв'язки, різні і неповторні. Це три вічні і рівні одне одному Божественні Обличчя. Боже Життя між ними є рухом безконечної любові. І ось, у щедрості Своїй, ці Три Обличчя відкривають перед нами Свій досконалий круг любові, бажаючи в нього включити нас. Призначення відкупленої людини полягає в тому, щоб після смерті бути навіки допущеним до участі в Божественному житті і, в міру своїх скромних можливостей, приєднатися до тієї любові, яка є найвищим блаженством.

Такою є мета творіння. Бог сотворив все, що є. Святе Писання не намагається описати творення з наукової точки зору, але пояснює за допомогою символів і стверджує лише одне: все, що є, отримало своє буття від Бога. Все творіння існує, бо існування дано йому Богом, і водночас Бог є Сущий, який дарує нам буття. Результати наукових досліджень й еволюційна гіпотеза нітрохи не суперечать сутності біблійної розповіді. Людина створена Богом, і до певної міри має подобу Творця. Наділена розумом і вільною волею, прив'язана до того, щоб протягом земного життя любити Бога і служити Йому, а після смерті — з'єднатися з Ним. Людський гріх порушив гармонію творіння. Дитина не

■ *Єдинородний Син Отчий воплотився*

послухала Отця свого і віддалилася від Нього. Однак Єдинородний Син Отчий, Ісус, що є Сином воістину, а не через усиновлення, як ми, прийшов, щоб знайти і спасти своїх придбаних братів. Завдяки Йому кожен із нас, згрішивши, може сказати: «Встану і піду до Отця мого». Христос навчив нас молитися до Отця. Дух Святий також відкриває нам Отця. Писання говорить, що Він кличе у серцях наших: «Авва, Отче!».

Нам нелегко уявити собі Отця. Можливо, ми будемо недалеко від істини, якщо уподібнимося Його серцю, кожен удар якого я безконечним даром любові, або величезної Ніжності, що охоплює усе живе. Але на якій підставі ми можемо робити про це висновок? Звичайно, якщо ми визнаємо, що велике не може виникати з малого, наш розум може піднятися на рівень абстрактного поняття Бога. Однак розум не може осягнути стосунків Отця з Сином і Духом, так само, як і стосунків Отця з Його усиновленими дітьми — людьми.

Ми не можемо проникнути в цю таємницю з допомогою нашого інтелекту, але ми віримо в неї, бо віримо в надприродне Одкровення, в Слово Боже — проголошене одночасно у Святому Писанні, у Церкві і в наших серцях. Щоб пізнати Отця, ми повинні слухати Ісуса Христа, оскільки саме Він обережно наближає нас до Отця Свого і Отця нашого. Сам Ісус говорить: «Все передане мені моїм Отцем, і ніхто не знає Сина, крім Отця, і Отця ніхто не знає, крім Сина, та кому Син схоче відкрити» (Мт. 11, 27).

Господь Ісус навчив нас говорити не тільки «Отче». Він хоче, щоб ми говорили «Отче наш». Якщо я визнаю Бога своїм Отцем, я повинен також визнавати, що у Нього є і інші діти — мої брати і сестри. Отже, я можу вважати Бога «нашим», спільним Отцем, Отцем єдиної сім'ї.

Звання дітей одного Отця, братерська єдність всіх людей — зв'язки більш міцні, ніж будь-яка незгода. Вони руйнують усі стіни, що нас розділяють.

Кожен раз, вимовляючи «Отче наш» я повинен також з глибокою вдячністю подумати про те, що

■ *Бог Отець, Бог Син і Бог Дух Святий*

вимовляю їх разом з Ісусом Христом, Єдинородним Сином Божим. Отож, варто замислитися, наскільки благий Бог, якщо через благодать усиновлення дозволив нам у деякий спосіб з'єднатися з його улюбленим Сином — нашим Братом!

Триєдиний Бог побажав з'єднати себе з людиною найтіснішими зв'язками, будучи джерелом буття. Він присутній у кожному творінні. Він є ближчим до нас, аніж ми самі! Завдяки його благодаті і молитві Ісуса Христа, істинного Бога і Людини, ми удостоїлися стати причасниками божественного Єства. Він приніс нам Себе у дар, і цей дар безкорисливий... Наші тіла — храм Духа Святого, а ми самі — члени Тіла Христового, бо ми беремо участь у житті Ісуса.

Христос — Бог, що воплотився, перетерпів і помер за нас, переміг світ, воскрес. піднявся з гробу і став перед Отцем у Своїй людській природі, у вічній славі Трьох божественних Іпостасей. Христос «зійшов на Небеса», показавши нам тим нашу справжню Вітчизну і вже зараз від нашої особи, взяв її в надбання.

Коли людям здається, що на землі панує зло, коли їх гнітять страждання і несправедливість, нехай згадають, що все це мине. У володінні Бога на Небесах всяке зло буде викоренене і переможене. Нехай віддаленість фізичного неба, яке простягається високо над землею, буде знаком того, що високо над нами є Божественна Сила, яка володіє нами, діє серед нас і рятує нас...

МАГІЯ ТА ВОРОЖБА — ЗЛО ПІД МАСКОЮ ДОБРА
(ПРОМОВА НА РАДІО «ВОСКРЕСІННЯ»)

бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

У наш час, не зважаючи на зріст рівня освіти і культури, набули поширення різні види магії, а також ворожіння. Де не глянь, скрізь є ті, що називають себе побожними цілителями, Божими посланцями, екстрасенсами, магами тощо. Майже кожен переконливо запевняє, що, мовляв, зможе за короткий час повернути втрачене здоров'я, пришвидшити в чомусь успіх і допровадити до справжнього щастя. Чи можна вірити таким незвичайним людям? Спробуємо дати на це, обґрунтувавши, потрібну відповідь.

Під магією розуміють сукупність обрядів, культів, вплив на природний світ через надприродний. У «*Словнику біблійного богослов'я*» читаємо, що «це гібридне мистецтво — усього лише спроба штучного поєднання релігії з окультними науками, магія може лише дати створений образ природи і зруйнувати дієвість віри». Між магією та релігією немає виразної сепарації. Значною відмінністю є те, що в релігії закони є чинними, а в магії вони паралізуються. З божеством людину поєднує, власне, релігія. Магія може діяти і через релігію, і бути окремішньою. Вона набуває егоїстичної, авторитарної форми і, займаючись тільки людиною, є сама в собі деструктивна.

Якщо заглянути до Святого Письма, неодноразово можна зауважити, що вдавання до магії та ворожбитства піддане гострому осудові. І Новий Завіт, і Старий наголошують на цьому. Наприклад, у книзі Левіт знаходимо, що Божою вимогою є, щоб не ворожили та не чаклували... (пор. Лев. 19, 26). А в посланні до Галатів апостол Павло відносить ідолослужбу та чари разом з іншими беззаконнями до явних учинків тіла, а не духа, ясно підкреслюючи, що всі, які таке чинять, не стануть спадкоємцями царства Божого... (пор. 5, 21).

Значно закоренився окультизм і серед тих, які називають себе християнами. За думкою св. Василія Великого, люди, які вдаються до чародійства, мають нести таке ж покарання, як і вбивці. Але чому вони прирівнюються до вбивць? Хіба маги вбивають людей? Гірше роблять: не страшний, як каже Святе Писання, той, хто вбиває тіло, а той страшний, хто губить душу; хто вбиває тіло, може не погубити душі... «Яка бо спільність праведності із беззаконням? Що спільного між світлом та темрявою? Яка згода між Христом і Веліяром? Яка участь вірного з невірним?» — запитує доречно апостол Павло в 2-му посланні до Корінтян (6, 14-15).

Цілителі-екстрасенси, котрі віддають свою душу дияволові на вічну погибель, відрікаючись не раз і родин, часто говорять, що вони, роблячи «добрі діла», служать Богові. Неправда це! Не вірте їм! Відомий у своєму темному світі маг-окультист Олександр

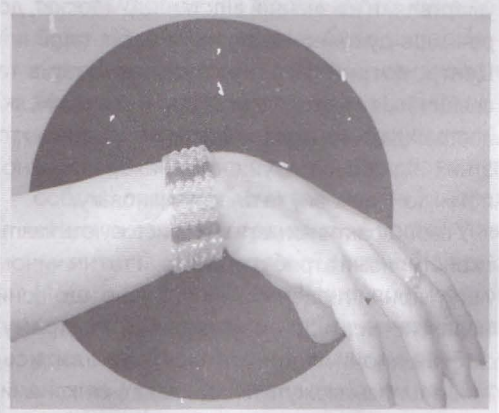

■ *екстрасенси, котрі віддають свою душу дияволові*

■ *«Віддаються нечистому духові та окаянній силі...»*

Чар у написаній книзі «*Вроки. Ушкодження*» наводить страшні речі. Знаходимо, що після явного та відкритого відречення від Господа Бога, віри, батька й матері слідують такі вражаючі слова: «Віддаються нечистому духові та окаянній силі...». Безбожники використовують незрозумілу для інших лексику, в котрій звертаються, звичайно, до сатани, а не до Бога, «заряджають» воду, фотографії та інші речі. Хочу згадати й те, що під час їх так званих «лікувальних» сеансів люди падали на долівку мертві... Так було, наприклад, одного разу під час сеансу Кашпіровського у нашій країні, а точніше, в Харкові. Траплялось, що маги умертвляли на значній відстані... У Москві, до речі, діє духовно-медичний Реабілітаційний Центр, котрий об'єднує зусилля лікарів та священиків з метою допомогти тим людям, які постраждали від окультних впливів... Багато-хто з них віднайшов — уже з Божою, звичайно, поміччю — духовну та тілесну рівновагу.

У своїх практиках маги використовують навіть і християнські атрибути, вводячи таким чином легковірних людей в оману. Буває, що вони наважуються посилати людей... до храму, заставляючи хреститись, молитись, причащатись і можуть теж обкладатися іконами, та це все — лише диявольські витівки... То чітко сформований стиль екстрасенсів: так вони хочуть здобути довір'я в тих, що до них вдаються. Треба зрозуміти, що, наприклад, ікона для нас не ідол. І не іконі ми покланяємося, а Господу Богу чи вшановуємо якогось святого, зображеного на ній. Сама по собі ікона ще не означає благодаті або святості. Люди, які цього не знають, гадають, що раз є ікона, значить тут є святість. Проте це не так. З іншого боку, використання свічок вже само по собі буває окультним методом: екстрасенси частенько виливають віск, щоб проводити на ньому маніпуляції з метою вплинути на душу людини. Вони водять палаючою свічею довкола тіла легковірного, «чистять ауру» — це також магічний метод впливу на людську душу. Після таких відвідин нещасні не раз відчували, що ними ніби хтось управляє, чули незнайомі голоси та голос знайомого мага....

Магія, як довідуємось, є двох видів: біла та чорна. Кажуть, що в білій магії діють за допомогою добрих духів, а в чорній — за допомогою злих. Дехто каже, що виникла ще й сіра. Колір тут, безперечно, не грає важливої ролі: якщо порівняти чорну магію з білою, то бачиться, що біла магія є частиною чорної, і самі чорні маги заявляють, що не можна займатися білою магією, не знаючи чорної...

У науці дванадцятьох апостолів «*Дідахе*» теж застерігається, щоб не займатися магією чи ворожінням, бо все це є дорогою смерті, котрою прямують ті, що переслідують добрих, ненавидять істину, люблять брехню тощо. Канони християнської Церкви категорично забороняють християнам займатись окультизмом.

На повну силу зараз в Україні, особливо в селах, процвітає ворожбитство. Таємні окультні знання можуть передаватись династійно. Поневолення злим духом може бути і сімейне. Чарівники, всупереч Божій волі, за допомогою нечистого ширять темне зло. Можуть, наприклад, немовби всемогутні, розганяти хмари, щоб не було у певний час в якійсь місцевості дощу, особливо, коли комусь це

вигідно. Багато хто з легковірних вдається до незвичайної допомоги ворожки: вона, вважають, може сказати, де знайти загублені чи вкрадені речі, затримати в корів молоко, нанести комусь зі заздрості чи злоби і з лихої волі якусь шкоду тощо. Відомо, що ворожка говорила таємні речі, наголошуючи, що якщо б хтось про них дізнався, спіткає невідворотне нещастя...

Люди, які займаються відьмацтвом, можуть навіть відвідувати церкву, причащатись тощо, вдаючись таким чином до святотатства (!). Сатаністи так само, бувало, причащались, а потім по-блюзнірськи зневажали Христове Тіло... Бували випадки, що після Служби Божої дехто вельми хотів заглянути до ... чаші. Чого? Мабуть, це також, вірогідно, пов'язано з ворожбитством.

Усім керує Боже Провидіння. Якщо ми це собі усвідомимо, тоді не будуть нас тривожити різні вроки, що нібито випливають з поганого ока, грішної душі. До слова, щодо вроків: негативний вплив енергетики від однієї особи на іншу вже достовірно підтверджений наукою. Між органами людини існують енергетичні зв'язки. У народі вважають, мовляв, деякі хворобливі стани можуть бути викликані вроками, через що не раз важко виявити правдиві підстави. Коли плекатимемо чисті думки та робитимемо добрі діла згідно з автентичною вірою та Божою волею, тоді нам ніщо не зможе зашкодити: де Господь, там зло відсутнє. Сила не в амулетах, не в талісманах чи у виливанні воску, а в Бозі, який Сам, як Всемогутній, наділяє все силою. І з Ним ми непереможні, тільки треба перебувати з Творцем у безперервній єдності та мати віру, що Він — наш люблячий Батько. Найкращим захистом від зла є покров Божої ласки, життя у вірності Всевишньому і постійне пригадування Його повсюдної присутності. Маємо обов'язок звертатися не до магів, шаманів, а до душпастирів, яким Господь поручив Своїх дорогих дітей, людство. Треба з чистим серцем зустрічатися з Христом у пресвятій тайні Євхаристії. Ісус, коли ще був на землі, як читаємо в Святому Писанні, неодноразово зціляв важкохворих, кладучи на них Свої божественні руки, а також виганяв з людей бісів, повертаючи їм у такий спосіб тілесне та душевне здоров'я. Двері церкви відчинені для кожного, хто прагне потім у небесах оглядати Всевишнього лицем у лице...

■ *«...звернення до гороскопів, хіромантії...містять у собі прагнення панувати над часом»*

Отці Церкви рішуче виступали проти магії, вважаючи її справою сатани. Покаятись ніколи не пізно. Розповідають, що св. Кипріян до свого навернення був запеклим чаклуном, який безпосередньо спілкувався із бісами, навіть з їхнім «князем». А коли навернувся, то знав добре, як проти цього лиха треба боротись... Скільки вже було випадків, що після відвертої та чистої сповіді швидко зникав бісівський «дар цілительства». Багато хто цього зробити вже, на превеликий жаль, не зміг... Велике число душ диявол потягнув за собою, продовжуючи так чинити і сьогодні. «Не можете, — твердить св. Апостол Павло, — пити чаші Господньої і чаші бісівської» (1 Кор. 10, 21). «...Звернення до гороскопів, астрології, хіромантії, тлумачення віщувань і долі, явища ясновидіння, вдавання до медіумів містять у собі прагнення панувати над часом, над історією і, зрештою, над людьми, як і

бажання увійти в спілку з окультними силами. Вони вступають у суперечність із вшануванням і повагою, що їх ми зобов'язані віддавати єдиному Богові», — повчає нас Катехизм Католицької Церкви. Найбільший доступ, як стверджують екзорцисти, диявол має до тих, що не відвідують церкви, не сповідаються, не причащаються, є постійно у стані важкого гріха, а також егоїстично закриті перед іншими. Зле швидко чіпляється злих. Хрест і молитва — ефективна зброя проти темних сил. «Не дозволь, щоб зло тебе перемогло, але перемагай зло добром», — закликає ап. Павло у посланні до римлян (Рим. 12, 21). З-під влади темряви вирватись нелегко, але можливо, з Божою допомогою. Треба нам пам'ятати, що магія та ворожіння є великим злом, котре ховається під маскою добра, слід остерігатися диявольських зазіхань на наші безсмертні душі, відкуплені дорогоцінною кров'ю Христа-Спасителя.

МИ СТОЯЛИ, НЕМОВ ЗАЧАРОВАНІ...
(СПОМИН ПРО ВІДВІДИНИ МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО)

Зеновія ФІЛІПЧУК,
літературний редактор Львівського Палацу мистецтв

Якось у щирій розмові у Львівському Палаці мистецтв мій колега, інженер-будівельник п. Орест Цар пригадав:

— А знаєте, з Андреєм Шептицьким я зустрічався особисто, коли був ще маленьким хлопчиком...

І це благословення митрополита супроводжує мене ціле життя. Завжди, навіть і не плануючи, прямую туди, куди треба. Дурниць я в житті не наробив, значить, якась сила мною керує.

Мене дуже зацікавило таке щире одкровення п. Ореста і я попросила його описати все, що він пам'ятає.

■ *з Андреєм Шептицьким я зустрічався особисто, коли був ще маленьким хлопчиком*

Довелось чекати довгенько. Та слова було дотримано: до написаного спомину було долучено ще дві світлини.

— Народився я і прожив до 1947 року в селі Підберізці біля Львова.

Під час війни з Німеччиною, в селі для полегшення догляду за дітьми у час літніх робіт в полі, сестрами-монахинями було

організовано дитячий садок. Сестри проживали і працювали в господарстві, отриманому в спадок від бездітних односельчан.

Одна із сестер-монахинь домовилася про відвідини митрополита Андрея Шептицького.

В неділю, у липні 1943 року і була організована поїздка до Львова, до митрополичих палат.

Погода в цю неділю була гарна, тепла, на небі — ні хмаринки, їхали ми кількана дцятьма возами, на яких були розміщені плетені з лози великі кошики. Всередину було покладено багато сіна і встановлені сидіння, на яких добре облаштувались наші мами, а ми, малеча, розмістилися на сіні посередині воза.

біля митрополичих палат

До Львова їхали десь приблизно дві години. Коло полудня сонце добре пригріло і нам на возі було гаряче.

Пам'ятаю: справа ліс і зліва ліс, а дорога в'ється стрічкою (це було при виїзді з Винник).

Ми доїхали до джерела, яке є і по сьогодні біля дріжджового заводу. Там ми напилися водиці і поїхали далі.

Коли ми приїхали до Львова, наші батьки зупинили коней біля церкви Юра, на цьому трикутничку, який є і сьогодні, і почали господарювати біля них. А ми з мамами пішли на подвір'я церкви до митрополичих палат. Нас вишикували, і ми чекали, коли спустять ліфтом митрополита Андрея. Обслуговували спуск митрополита два монахи.

Митрополит Андрей Шептицький сидів в інвалідному візку, був одягнений в білу рясу і підперезаний чорним широким ременем. Ми, діти, і наші мами стояли, мов зачаровані, і дивилися на нього. Він нас усіх поблагословив, і ми приклякли. Стоячи на колінах, помолились разом з Андреєм. Після цього сестра-монахиня підвела мене і ще декількох дітей і батьків до митрополита, і він нас ще раз поблагословив. Цей момент відбитий на світлині. А також ми всі разом сфотографувалися на пам'ять.

Дві світлини з цих чудесних відвідин збереглися до сьогоднішнього дня, попри ті обшуки, облави, які проводило НКВД у післявоєнні роки.

...Перечитавши розповідь пана Ореста, я подумала: який гарний був би фрагмент фільму про нашого митрополита.

«БЛАЖЕННІ МИЛОСЕРДНІ, БО ВОНИ ЗАЗНАЮТЬ МИЛОСЕРДЯ» (МТ. 5,7)

Микола ПІДЧЕХА,
с. Крехів

Християнське милосердя є тільки радою, чи нашим обов'язком? Послухаймо уважно, як нам про це говорить Христос: «Дай кожному, хто тебе просить... Будьте милосердні, як і Отець ваш милосердний... Дайте, то й вам дасться: міру добру, натоптану, потрясену, переповнену дадуть вам. Якою бо мірою ви міряєте, такою й вам відміряють» (Лк 6,30-38). З висловів бачимо, що Ісус від нас усіх домагається діл милосердя. Святий Іван Золотоустий щодо милостині висловлює найкращі похвали: «Милостиня — цариця чеснот, швидко підносить людей у небесні зводи».

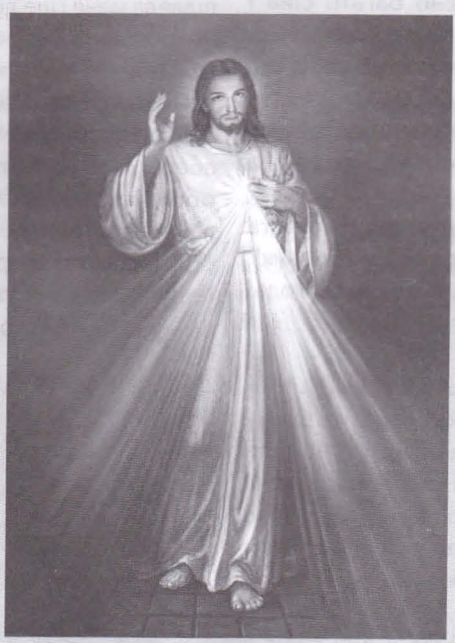

Ісусе, уповаю на Тебе

Християнське милосердя дуже корисна чеснота вже тут, на землі, а ще більше — після смерті, в небі. Милосердним Бог благословить і їх нагороджує вже тут, землі. Головна нагорода за діла милосердя чекає кожного з нас після смерті. Сам Ісус Христос каже і запевняє: «Син Чоловічий має прийти у славі Отця свого з Ангелами своїми і тоді віддасть кожному згідно з його ділами» (Мт 16,27).

Одне оповідання говорить про чоловіка, що мав трьох приятелів: Гроші, Жінку і Добрі діла. Перед своєю смертю він закликав їх усіх і з ними прощається. Найперше каже до грошей: «Прощайте, бо я помираю». А гроші йому у відповідь: «Прощай, коли ти помреш, ми засвітимо свічку за твою душу». Приходить його жінка. «Прощай, — каже їй чоловік, — бо я помираю». А жінка йому: «Прощай добрий чоловіче. Як ти помреш, я тебе поховаю». Врешті приходить третій приятель, добрі діла. Чоловік каже до них: «Прощайте, бо я помираю!» А вони до нього: «Ні-ні, не прощай! Ми не розлучимось із тобою. Доки живеш — ми з тобою, а коли помреш, ми підемо з тобою у вічність».

Чоловік помер. Гроші пожертвували на свічку, жінка його похоронила, а Добрі діла пішли з ним на Божий справедливий суд і по вічну нагороду. Така доля кожного з нас. Тому чинімо діла християнського милосердя!

Шановна редакціє часопису «Місіонар»!

З нагоди виповнення 110 років часопису, я хочу подякувати Всемогучому Господу Богу за ласку, яку я отримала через заступництво слуги Божого Андрея Шептицького.

Мій чоловік Петро захворів. Був у важкому стані, коли ми звернулися до лікарів, він зовсім не міг ходити. В лікарні пересувався на візочку. Обстежуючи його, лікарі не могли встановити діагноз. Одночасно лікували запалення легенів. Запалення легенів вилікували, але на ноги він так і не став. Я почала дев'ятницю через заступництво слуги Божого Андрея Шептицького, бо багато разів зверталася за допомогою і завжди отримувала цю допомогу з ласки Божої. Крім цього, ще будучи з ним у лікарні, я часто молилася під фіґурою св. Пантелеймона, яка була встановлена в лікарняній каплиці. І в результаті ми натрапили на дешеві ліки, які допомогли чоловікові і поставили його на ноги. Це з ласки Божої через заступництво святих і Андрея Шептицького, через святу Тайну Оливопомазання, яку уділив чоловікові наш парох. За що щиро дякую і жертвую 50 гривень на часопис «Місіонар».

Анна, с. Колоденці

Хочу засвідчити те, що вважаю чудом, здійсненим Богом за молитвами святого апостола Юди-Тадея та Пресвятої Богородиці. Маю сина, наділеного Богом добрим розумом та хорошою пам'яттю. Проте у старших класах школи він добре не вчився. Я просила Господа Бога, Богородицю та святого Юду-Тадея про вступ моєї дитини у ВНЗ. Готуватись до вступу мій Назар почав незадовго до екзаменів. Поступав він на три різні факультети у два ВНЗ. Ми думали, хоч би на один вступив, на платне навчання. На екзамен до першого ВНЗ я дала йому книжечку з дев'ятницею до святого Юди-Тадея і образок Страждальної Богоматері.

І ось результат: на факультеті, де був дуже великий конкурс, він набрав кількість балів, яка значно перевищила ту, яка вимагалася навіть на державну форму навчання. На іншому факультеті набрав прохідний бал, а на третьому знов необхідна кількість балів була перевищена.

Тепер ми молимося про вибір одного ВНЗ з трьох. Хотілося б вибрати «Міжнародні економічні відносини», але у ЛКА цей факультет тільки платний. З грішми Господь, Діва Марія та святий Юда-Тадей нам теж допомогли, за що ми їм безмежно вдячні. Тепер заношу молитви за успішне навчання та щасливу долю моєї дитини.

Чубко Оксана, м. Калуш

Через Ваш часопис висловлюю щиру подяку св. апостолу Юді-Тадею, Страждальній Божій Матері і св. Йосифові за вислухані молитви, зіслані ласки і поміч у вирішенні складних справ. Окрема подяка за ласку смерті у Божій благодаті для однієї непрактикуючої християнки.

Ратич Марія, м. Львів

Висловлюю свою найщирішу подяку Отцю Небесному, Пресвятому Серцю Ісусовому, Матері Божій Неустанної Помочі, св. апостолу Юді-Тадею, св. Антонію з Падуї за отримані мною ласки.

Завдяки їх заступництву і молитві до Святої Божої Крові на честь Пречистої Діви Марії, мої молитви були вислухані, а прохання мої здійснилися. Я видужала від тяжкої недуги, а мій внук щасливо вступив в інститут.

Костур Катерина
с. Дрогомишль

Щиру подяку складаю святому апостолу Юді-Тадею за ласку, отриману під час дев'ятниці.

Закликаю усіх звертатися частіше до св. Юди-Тадея, могутнього заступника перед Господом.

Галина Марущак

Дякую св.Юді-Тадею за допомогу у складній ситуації.

Оксана, м. Львів

Хочу на сторінках Вашого часопису подякувати за всі дари, зіслані Богом мені і моїй родині. Окремо дякую отцю Корнилію за духовну

підтримку і добре слово під час реколекцій.

Чуприна Стефанія, м. Стрий

Через часопис «Місіонар» висловлюю щиру подяку Господу Богу, Матері Божій, св. апостолу Юді-Тадею, св. Шарбелю і всім святим за підтримку у різних життєвих ситуаціях, за вступ моєї доньки у Миколаївський педагогічний університет без жодної копієчки.

Закликаю усіх щиро вірити і молитися, а Бог і Його святі вам обов'язково допоможуть.

Бабець Віра, с. Жовтневе

На сторінках часопису «Місіонар» складаю щиру подяку Отцю Небесному, Пресвятій Діві Марії за вислухані молитви і за допомогу у важких обставинах.

Горпинюк Оксана
с. Переста, Сокальський р-н.

Хочу висловити велику подяку св. Юді-Тадею за його постійне заступництво у кожному звертанні і потребі. Дякую Господу Богу і Пресвятій Родині за вислухані молитви і усі ласки. Дякую своєму дорогому Ангелу-Хоронителю і усім заступникам.

Костецька Марта, м. Львів

Дякую за молитви і прошу про молитву. Особливо за свою Христину.

Анонім

Складаю через часопис «Місіонар» щиру подяку Господу Богу, Матері Божій Неустанної Помочі, св. апостолу Юді-Тадею, св. монахові Шарбелю, блаженному Миколаю Чарнецькому, св. Бенедикту, моєму Ангелу-хоронителю і сім святим за вислухані молитви, за ласку віри, за любов і милосердя і заступництво у важких життєвих ситуаціях.

Зиновія, с. Розжалів,
Радехівський р-н, Львівська обл.

Хочемо висловити щиросердечну подяку Матері Божій і Юді-Тадею за оздоровлення немічної, безнадійно хворої мами у віці 79 років святою водою з Джублика, яке відбулося у 2002 році. І досі мама цією хворобою не хворіють, хоч мають вже 84 роки. Оздоровлення засвідчуємо ми з сестрою та багато односельчан.

Марія Перцович,
Ганна Гелемей
Косівський р-н, Івано-Франківська обл.

На сторінках часопису хочу подякувати за допомогу, підтримку та заступництво Господу Богу у Пресвятій Тройці, Пречистій Діві Марії, св. Юрію Змієборцю, св. Володимиру, св. Роману, а також блаженному Миколаю Чарнецькому та св. Миколаю Чудотворцю і всім святим за їхню допомогу та підтримку у важких обставинах життя. Вони мої рятівники. Велике їм спасибі і низький уклін!

Романія

Через часопис «Місіонар» хочу висловити щиру подяку Господу Богу, Матері Божій Неустанної Помочі, св. апостолу Юді-Тадею, св. Шарбелю, св. Антонію з Падуї.

Я пообіцяла всім святим подякувати за вступ до коледжу, за допомогу у здачі екзаменів, за вислухані молитви. Безнастанну допомогу мені, моїй родині, друзям.

Тому щиро дякую усім святим за їхню доброту і ласку до мене грішної. За все, що було і є в моєму житті дякую Господу Богу, Матері Божій, Божим угодникам.

Ольга, с. Шарпанці
Сокальський р-н, Львівська обл.

Складаю щиру подяку часопису «Місіонар» св. апостолу Юді-Тадею за його заступництво і допомогу. Хочу подякувати йому за те, що він вислухав мою молитву і здійснив моє прохання.

Гриник Андрій

Щира подяка Господу Богу, Матері Божій, св. Юді-Тадею, св. Риті, всім святим українського народу за допомогу в навчанні.

Соломія-Іванка, м. Львів

ЗВЕРНЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ РАДИ ЦЕРКОВ І РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ З ПРИВОДУ 75-РІЧЧЯ ПОЧАТКУ ГОЛОДОМОРУ В УКРАЇНІ

Дорогі браття і сестри! Співвітчизники!

75 років відділяє нас від однієї з найбільших трагедій в історії України та всього людства — Голодомору 1932-33 років. Кількість жертв цієї трагедії, яка обчислюється мільйонами, вражає. Ще більше вражає жорстокий і нелюдський спосіб їхнього знищення — штучний голод, спланований та втілений в життя тогочасним більшовицьким керівництвом Радянського Союзу.

Протягом тривалого часу правда про цей злочин ретельно приховувалася. Партійний наказ змусив мовчати істориків. Але ніхто не змусить мовчати народну пам'ять. Ніхто не зможе прибрати безмовних свідків страшного злочину — братські могили жертв Голодомору. Такі могили є майже у всіх селах та містах підрадянської України. Ці могили вимагають від кожного з нас піднести свій голос на захист правди.

Страшна правда полягає в тому, що за наказом державно-партійного керівництва Радянського Союзу за кілька місяців 1932-33 років в Україні було заморено голодом більше наших співвітчизників, ніж їх загинуло під час II Світової війни. Жертв останньої ми пам'ятаємо і шануємо. Так само ми повинні вшанувати пам'ять і загиблих від Голодомору.

У кожному місті та селі України має з'явитися пам'ятний знак, який нагадуватиме живим про трагедію Голодомору. Потрібно, щоб науковці ретельно вивчили та оприлюднили всі свідчення і документи, які проливають світло на цю подію. Органи державної влади та місцевого самоврядування повинні зробити все можливе для того, щоб правда про Голодомор, його причини та наслідки, стала загальновідомою як в Україні, так і за кордоном.

Зло має бути назване злом, злочин — названий злочином. Не може бути жодного виправдання діям тих, хто прирік на жахливу голодну смерть мільйони людей. Тим, хто відбирав останні продукти, хто зі зброєю в руках не давав людям жодної можливості врятуватися, заганяючи їх назад у голодні села. Правда про страшний геноцид українського народу має звучати голосно, бо народ, який не пам'ятає свого минулого, приречений на блукання у пошуках майбутнього.

Ця правда повинна об'єднати український народ. Бо тільки єднання навколо правди допомагає народу переживати найстрашніші етапи свого історичного шляху. Не потрібно шукати помсти, бо злочинці лягли у землю, як і їхні жертви. І тепер для них єдиним справедливим суддею є Бог, який праведно воздасть кожному за його вчинками. Ми закликаємо до усвідомлення страшної правди про Голодомор, бо тільки зрозумівши своє минуле, давши йому належну оцінку, ми зможемо краще зрозуміти й свій шлях у майбутньому.

Пам'ять про спільну трагедію Голодомору 1932-33 років об'єднує нас незалежно від національності, віросповідання або політичних переконань. Згадуючи жертв геноциду ми повинні віддати їм належну шану. Ми маємо піднести свою молитву, засвітити свічку пам'яті. Ми просимо у Бога, щоб наша українська земля і наш народ ніколи більше у своїй історії не зазнавали подібних трагедій. І кожен нехай зробить для цього все необхідне. Слово правди про Голодомор та пам'ять про його жертви допоможе нам у цьому.

Закликаємо на всіх вас Боже благословення!

Створено паломницький центр при Львівській архієпархії УГКЦ

В листопаді розпочав свою діяльність паломницький центр «Джерела духовності» при Львівській архієпархії УГКЦ, який буде централізовано займатися формуванням паломницьких груп, забезпеченням транспортом та супроводом під час паломництва.

Його мета — більш масштабне залучення мирян до паломницького руху та надання допомоги всім у відвіданні святих місць при мінімальних затратах часу та коштів. На Україні відомі численні чудотворні ікони Пресвятої Богородиці та Христа Спасителя, велика кількість цілющих джерел. Молитва перед чудотворним образом, святими мощами або біля святого джерела допомагала кожному «по вірі його», а численні зцілення говорять самі за себе. Слід зазначити, що паломництва будуть відбуватися по всій території України: Київ, Золочів, Підгірці, Підкамінь, Зарваниця, Жовква, Крехів, Самбір, Почаїв, Олесько, Теребовля, Унів, Мукачево та інші. Вже розроблений графік паломництва на грудень 2007 року, доповнення до якого на наступні місяці будуть регулярно висвітлюватися в спеціально створеному для цього розділі офіційної веб-сторінки Львівської архієпархії.

За детальнішою інформацією можна звертатися до керівника центру п. Юрія Дроф'яка за адресою:

79000, м. Львів, площа Святого Юра, 5
або за телефонами: 38 (032) 261-12-89,
38 (066) 920-88-54

Підручник з еклезіології презентували у Львові

В Українському католицькому університеті 24 листопада відбулась презентація книги о. д-ра Михайла Димида «Херсонеське таїнство свободи». Сенс, цінність і новизна праці полягає у поданні універсального нарису вчення про Церкву від апостольських часів і аж до нашого часу, причому український матеріал органічно вплетено у вселенське еклезіологічне вчення». О. д-р Михайло Димид так окреслив основну мету написання книги: «Як викладач богослов'я Церкви я не мав підручника для студентів. Пізніше я зрозумів, що в УГКЦ власних підручників із еклезіології ніколи не було, завжди користувалися римськими чи московськими матеріалами. Отож я намагався написати цю працю для себе і для студентів. Разом із тим я відкрив для себе велич нашої Церкви, яку, переконаний, треба смиренно утверджувати через відкритість, любов і служіння всім». У післямові до книги автор каже: «Місцева Херсонеська Церква, благословенна апостолом Андрієм, переросла упродовж століть у партріярхати та незалежні митрополії по всьому світу, що свідчить про її радше правдиве апостольське, ніж національне походження. Однак вона захворіла на філетизм і конфесіоналізм, які чужі природі Церкви. Сини і дочки Херсонеського хрещення, продовженням якого стало Хрещення в Києві, не можуть творити антагоністичну само виключну східну чи західну еклезіологію з самої природи речі. Таким було і залишається їхнє свідчення — їх доля і хрест».

За матеріалами: RISU, Прес-служби Львівської архієпархії

ЛЮДСЬКА СВОБОДА — ВИБІР ЧОГО?

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Проминає три роки, як українці стали на захист своєї свободи на Майдані Незалежності в Києві. З того часу настало багато розчарувань. Але все одно варто знову і знову повертатись до тих подій, щоби збагнути, що саме відбувалось в той час, що ми виборювали, а, зрештою, якими повинні бути наші справжні цілі.

Гасло Майдану «Свободу не спинити» несло у собі потужний заряд енергії та спонукало багатьох молодих до дії. «Свободу не спинити» діяло немов заклик до боротьби, визволення, до майбутнього добробуту і щастя. Підсвідомо розуміємо, що свобода – це серйозний елемент, без якого омріяне майбутнє не осягнемо. Тільки, що ж таке свобода? Адже часто, коли говоримо про свободу, маємо на увазі безумовність наших дій чи вибору, мовляв, «роблю, що вважаю за потрібне», або ще радикальніше: «що хочу, те й роблю». Саме подібне відчуття свободи багато молодих (а, мусимо сказати, і старших) людей шукає, надіючись, що, коли здобудуть його, здобудуть найвищий ступінь щасливості. Тільки щось явно не вдається осягнути свою мету, керуючись такими гаслами й ідеями. Вільно, здавалось би, вибираючи, ми постійно потрапляємо у нові обставини, пастки, проблеми, часто руйнуються роками вибудовувані зв'язки і схеми. Деякі наші співвітчизники поговорюють про «старі добрі часи» , коли все було заборонене й не було вседозволеності, а молоді стараються силою, а навіть насиллям забезпечити собі свободу. Результати: постійне напруження, нервозність, непевність, апатія...

А треба ще раз себе спитати: коли говоримо про свободу, що думаємо насправді? Тут важливо розділити два фундаментальні поняття, які містять у собі термін «свобода» і які ми занадто часто плутаємо. Ці поняття *свобода* і *свобідна воля*.

Свобода – це стан насамперед внутрішньої незалежності від жодних обставин, самостійності, спокою, радості. Людина створена для того, щоб осягати своє щастя. Тому стан, коли їй добре, сприймає як належний. А добре їй буває тоді, коли вона *належить сама собі*, не страждає від того, що на неї впливають ситуації чи обставини. Якщо б якась обставина впливала на людину негативно, вона поволі тратила б свою свободу. Насамперед важливим тут являється стан *внутрішній*, а вже потім зовнішні обставини. Бо людина може бути назовні цілком свобідною (що тепер є звичайно в нашому суспільстві), але внутрішньо скованою та невільною; і навпаки, бути несправедливо ув'язненою, але внутрішньо вільною (чудовий приклад – патріарх Йосиф Сліпий у більшовицьких концтаборах). Таким чином, можемо стверджувати, що справжня свобода – це здатність *завжди й у всіх обставинах вибирати правдиве добро*, або схильність до добра. Ця здатність насамперед виявляється у внутрішньому стані, а потім й у зовнішніх обставинах.

Святе Євангеліє від Івана подає нам слова Ісуса Христа: «Пізнаєте правду, і правда визволить вас» (Ів. 8,32). Радимо прочитати цілу цю главу зі Святого Писання. Слухачі Ісуса перечать йому, що вони, мовляв, не мають від чого визволятися, бо вони сини Авраама і завжди були вільними, на що Христос відповідає: «хто гріх чинить – гріха невольник!» (Ів 8,34). Тут ми приходимо до іншого твердження: не треба плутати свободу вибору із самою свободою. Свобідна воля – це Божий дар, з допомогою якого ми можемо самостійно щось вибирати, чи не вибирати, або ж вибирати між різними можливостями. Але так ми можемо свобідно вибрати рабство! За прикладами не треба йти далеко: наркотики, алкоголь, статева розгнузданість чи інші шкідливі звички не дають нам тривалого відчуття свободи, а навпаки, створюють нові проблеми й узалежнення.

Отож, свободу потрібно виборювати. Виборювати у самих себе. Це не свобідний вибір, бо можемо вибрати рабство і пекло. За свободу треба страждати. Бо правдива свобода не тоді, коли робимо, що хочемо, а тоді, коли цілеспрямовано й послідовно вибираємо правдиве добро!

ЗЕЛЕНИЙ ПАРОСТОК ПРОБИВАЄ АСФАЛЬТ

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

Дев'ятого листопада цього року минуло десять років з дня відходу у вічність отця Романа Єсипа. Проживши сорок шість років і посвятивши своє життя Богові, отець Роман як ісповідник віри зазнав у своєму молодому віці жорстоких гонінь, арешту і заслання. Та він твердо стояв на позиції своєї рідної Церкви. На жаль, суспільство і громадська думка ще належно не оцінили постаті отця Романа, який сміливо і відважно служив Христові і Його Церкві. Нехай це коротеньке оповідання нагадає нам про деякі штрихи з життя всіма нами любимого отця Романа.

■ *сміливо і відважно служив Христові і Його Церкві*

***

Осіннього вечора Анна поспішала з роботи додому, адже ж вона в хаті залишила двоє хлопчиків. Хоч старший уже до школи ходить, та менший Роман так потребує догляду.

І тільки мати на поріг, а Ромчик на весь голос:

— Мамо, що ви принесли нам?

— Нічого, я ж на роботі допізна була. Ось тільки булочка з обіду залишилась. Тож поділіться з Степанком.

Тут же вона розламала булочку і подала своїм хлопчикам.

А Роман, як завжди, почав запитувати:

— Мамо, а чому Бог не карає злих людей?

— Я ж тобі говорила, — відповідала мати, — що Бог добрий і всіх любить, і хоче, щоб усі люди були добрими. А де ж ти бачив злих людей?

— Он сусід наш завжди похмурий, сердитий, на дітей лається та всіх обзиває.

— Не слухай його і не ходи до нього на подвір'я.

— А Бог чує, як я співаю?

— Бог усе чує і усе знає.

— А, коли ви плакали, Бог також почув і пожалів вас?

— Напевно, що так. Сину, мені потрібно готувати вечерю, потім будеш задавати питання.

Саме в цей час до хати увійшов далекий родич Анни і вона тут же почала, немов, жалітись на свого хлопчика:

— Що за дитина, і що з нього буде? Я ще не відповіла на його запитання, а він вже друге задає.

Тут знову Роман підійшов і почав запитувати:

— А Ісус, як був маленький, також їсти хотів?

— Ось дядько нехай тобі відповість.

Родич подивився на хлопчика, погладив рукою по голові, кажучи:

— Можливо, і хотів, але Він був терплячий, у всьому слухняний і завжди говорив правду. А загалом, Він був таким, як і всі хлопці, тільки не грішив. І ти таким будь. Ти так про Бога говориш, що, мабуть, священиком станеш?

— Не знаю, може, священиком, а, може, шофером. Буду мамі дрова возити, щоб у хаті тепло було.

— Добрим хлопчиком тебе, Анно, Господь Бог нагородив. Моли Бога за його долю, щоби на старість тобі було тепло, — говорив з усмішкою братанич до Анни.

***

Це було у школі, де навчався Роман. Всі готувалися до зустрічі Нового Року. В класах проводились виховні години, відбувались збори усіх учнів. Саме на таких зборах виступали лектори, вчителі і навіть учні, які говорили за вказівками класних керівників.

— Дорогі учні! Ми живемо у щасливі часи. Нарешті наш народ позбувся релігійного дурману і мракобісся. Люди зрозуміли облудність церков і закривають їх. По деяких селах вони стануть лише музеями, пам'ятками архітектури. Відходять у забуття релігійні свята, а натомість виникли всенародні свята. Одним із них є Новий Рік, де біля ялинок кожен може зустріти своє щастя, яке нам дарує наша Партія і Уряд, — говорив захоплено лектор з району.

Після цього виступу говорила завідуюча будинку культи:

— Для вас, учні, протягом усіх канікул, ми будемо створювати сприятливі умови для відвідування «новорічної ялинки». Будемо влаштовувати ігри, танці, хороводи. Кожного дня будемо показувати вам кінофільми. Учні нашої школи повинні показати добрий приклад для інших шкіл. І в жодному випадку ми не повинні відвідувати якісь богослужіння, чи ходити колядувати. Ось сьомого січня відбудеться «Вогник» біля ялинки. І всі повинні у цей день прийти до клубу. Явка всіх учнів обов'язкова, крім хворих. Ми повинні відчути дух часу комунізму, який наближається з кожним днем.

Тут класні керівники почали підходити до своїх учнів і складали списки відвідувачів «Вогника».

Роман стояв попереду і до нього підійшла вчителька, запитуючи:

— Романе, ти прийдеш на «Вогник»?

— Ні!

— Чому?

— Ми святкуємо Різдво, і з мамою підемо до церкви. І також будемо колядувати.

Після такої відповіді деякі учні також відмовлялись від «Вогника». Це було несподіванкою для вчителів. Нишком, вони навіть раділи такому сміливому виступу Романа. І тільки після свят викликали Анну до школи. Їй дорікали за релігійне виховання її сина.

— Наш рід завжди був побожний, і я за дітей дякую Богові. Без Бога страшно жити на цьому світі, — відповідала мати, виходячи з шкільного кабінету.

***

— І чого це вашого Романа ніколи не видно на вулиці між хлопцями, так, якби він записався у монахи, — дорікала Анні її сусідка.

Анна мовчала, а жінка продовжувала:

— Та стільки у нас дівчат, одна одної краща. Та й тобі вже потрібна поміч. Роки біжать, а тут стільки цього цвіту. Хоч би й наша Марійка... Поговори з ним, може, якраз...

—Я все розумію, та що я можу зарадити, — — відповідала Анна, йдучи до своєї старенької хатини.

У хаті Роман щось виписував собі у блокнот з старовинної книги, яка була у нього на столі.

— Звідкіля у тебе ці книжки? — запитувала мати, — адже ж сьогодні нелегко знайти у когось побожну книжку?

Роман мовчав, бо не хотів відкриватись

своїй матері, але через деякий час відповів:

— У мене є добрі друзі по роботі у яких залишилися релігійні книжки. От вони і діляться зі мною.

— А все-таки, де ти пропадаєш в суботу і неділю? Навіть наші сусіди мені дорікають, що ніколи немає тебе вдома... — знову запитувала мати.

Роман зрозумів, що не може більше приховувати важливу справу, і розповів усе матері:

— Мамо, я навчаюся у семінарії і хочу стати греко-католицьким священиком.

— Я здогадувалася, але не вірила у таку можливість. А все-таки, коли ти вирішив стати священиком? — знову поставила мати інше питання.

— Пам'ятаєте, мамо, коли я прийшов додому пізно ввечері, а ви на колінах молилися на вервечці, а потім я біля вас приклякнув, і ми молилися разом. Саме тоді я просив Бога про своє покликання — посвятитися Богові.

— І я також молилась про це... Тільки, Романе, будь обережний, бо сусіди вже зауважили, що ти не такий, як інші хлопці. Хай же тебе Господь Бог благословить на добре діло! — усміхаючись якось тривожно, але з душевною радістю вимовляла Анна слова Божого благословення, утираючи зі свого обличчя сльози подяки за вислухані молитви.

***

На одному підприємстві Львова, за вказівкою згори, як і на всіх підприємствах, відбувалися профспілкові збори не тему: «Боротьба з релігійними проявами уніатства».

Збори провадив партійний актив, і почалися вони з виступу голови профспілки:

— Як нам стало відомо, п'ятнадцятого жовтня тисяча дев'ятсот вісімдесят першого року в Будинку будівельників міста Львова відбулося відкрите судове засідання у справі підсудних Романа Єсипа та Йосафата Кавaціва. Двадцять восьмого жовтня на цьому засіданні їх було позбавлено волі. Вони незаконно прийняли священство самоліквідованої, тобто неіснуючої уніатської Церкви. Молоді люди були завербовані агентами Ватикану і ЦРУ і заїхні гроші почали виконувати брудну роботу, обдурюючи релігійним опіумом наших радянських людей-трудівників. Ці недолугі священики по-різному вели активну пропаганду відродження уніатської Церкви, що протирічить радянським законам. Замість того, щоб активно включитись у побудову світлого майбутнього комунізму, вони, як нам відомо, своїм релігійним дурманом затруювали наше чесне радянське суспільство, відволікаючи людей від планів, які нам накреслила наша мудра партія. Тому вони понесли належне покарання, про що схвально відгукнулися робітники на підприємствах, а селяни у своїх колгоспах.

Після такого виступу були інші, які різко засуджували дії двох молодих священиків. В кінці зборів виступив один поважний старший віком робітник, який був уже на пенсії.

— Я ніяк не можу вас зрозуміти. Тут щось так виглядає, коли два мудреці сперечались, хто старший — курка, чи яйце. Та ось вам скажу всім, що я з діда-прадіда цей же уніят, якого ви так змісили й обкидали брудом. Я маю заслуги як на війні, так і на нашому підприємстві. Я бачив на фронті таких героїв, які в тяжкі хвилини просили мене, щоб я їх вчив молитви «Отче наш». Тож виходить, що ви мене нагороджували за сумлінну працю безпідставно. Цих двох священиків я не знаю, але думаю, що їх так само засудили, як і мене. І це мене болить. Ви гляньте на наше хворе суспільство: алкоголізм, наркотики... Куди ми котимось?

Тут робітника попросили зійти з трибуни. Зал заметушився. Збори оголосили закритими. З цих зборів робітники винесли одне: хто старший, яйце чи курка..., а свого побратима вітали за мужній виступ.

***

Далекий Схід. Здавалось, що отця Романа заслали у найвіддаленіший район і він писав своїй матері: «Можливо, мене везли б ще далі, але море не пускало, тому вирішили висадити мене на березі Охотського моря». В скорому часі отець Роман почав звикати до суворості цього краю. Прогулюючись безлюдними просторами, він міг розмовляли з Богом на одинці: «Боже Всемогутній, ми перед Тобою ніщо. І ти своїм Провидінням мене спровадив сюди, щоб говорити зі мною. Я пережив прикрі хвилини і навіть розчарування. Але Ти завжди зі мною, і все, що моє — Твоє. У Тобі знаходжу свою втіху. Дякую Тобі, Господи, що своє Царство будуєш у моєму серці. Нехай моя душа терпеливо зносить цей хрест, який я з любові взяв на свої плечі. Дякую Тобі, Господи, що завжди перебуваєш зі мною. Ісусе, Ти став для мене братом і зі мною разом терпиш моє вигнання, приготувавши мені усамітнення, де я можу промовляти до Тебе всім своїм серцем. Моє життя проминає швидко, як тінь скоро зникає. Я, немов човник, який борознить житейське море, і дарма шукати слідів на воді. Як цей птах, що упирається своїми крильми в повітря, і, як стріла, прямує до мети, так і час мого життя проминає швидко і непомітно, переходячи у Вічність. Господи, Ти покликав мене проповідувати Євангеліє вбогим, лікувати людей, зболених серцем, засмученим нести потіху. Я радів, приймаючи Тайну Священства з рук єпископа. і тепер радію і дякую Тобі, Ісусе, що можу терпіти вигнання заради Тебе. Дякую Тобі, Ісусе, що в образі моєї матері я можу бачити Твою Пречисту Матір Марію. Вірю, надіюсь, люблю... Це і є моє щастя».

Сівши на великий камінь, Роман споглядав на природу цього краю, де вдалині виднілись скелясті гори, а з іншого боку нескінченна тайга. Їх розділяє безкрає море. В його вухах тихим голосом співала знедолена Україна: «Чи згадаєш мене, рідна мамо». В небі пливли сірі хмари, а в серці гомоніла шевченківська поезія з Кос-Аралу.

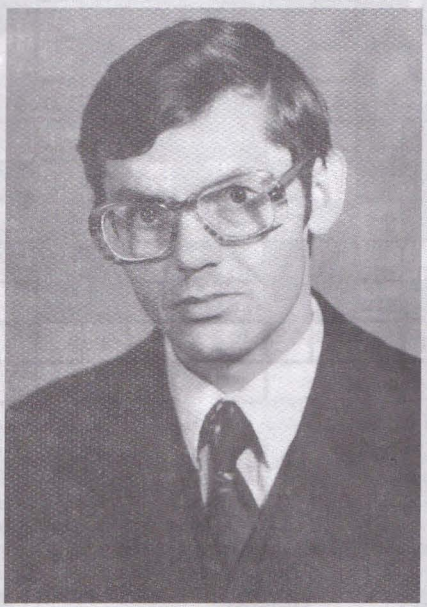

■ *«...віддав своє життя за Греко-Католицьку Церкву, яку він любив від самого дитинства»*

***

З отцем Романом я зустрівся в Підгорецькому монастирі на відпусті Преображення Господнього у 1991 році. Саме тоді відбувався так званий путч, і він прийшов, щоб разом з нами помолитись за долю нашої Церкви і України. Після Служби Божої я запитав його про заслання, на що він відповів:

— Я хочу про все це забути, тепер нові часи настали, а колись, можливо, згадаємо пережите.

А в 1997 році пронеслась сумна звістка з приводу смерті отця Романа Єсипа. На похороні була велика кількість людей. Можна було почути висловлювання: «Його здоров'я в особливий спосіб підірвали під час арешту. Це вони вміють робити. Отець Роман — мученик і ісповідник, віддав своє життя за Греко-Католицьку Церкву, яку він любив від самого дитинства».

КРОСВОРД

Підготувала Леся ШТИКАЛО

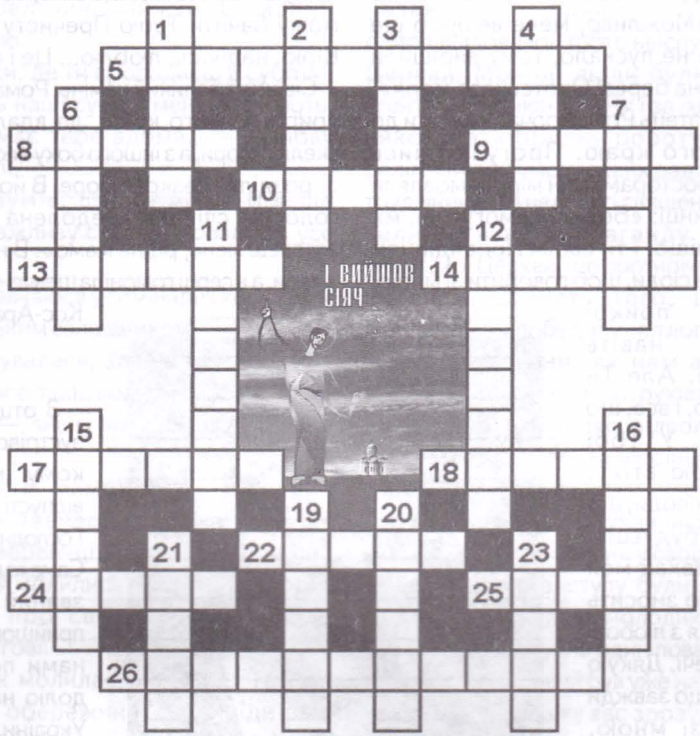

(Три крапки замініть словом з книжки «І вийшов сіяч» — реколекційні науки о. Йосифа БУДАЯ, ЧСВВ)

По горизонталі: 5. ...«Місіонер», котре видало книжку о. Йосифа Будая, ЧСВВ «І вийшов сіяч» (реколекційні науки). 8. Ціль реколекцій — відновити нашу ... до Бога та ближнього і освіжити ревність у виконанні наших християнських обов'язків. 9. Любов — це ... усієї нашої діяльності. 10. Автор вірша «Молитва-величання Луганської Пресвятої Богородиці» ... Гайворонська, с.Філомена, ІІІ ЧСВВ. 13. Господь дав їм (Адамові і Єві) ... усіх необхідних правд, вони були близькі до ангелів. 14. І чому Господь так важко покарав Адама і Єву і нас усіх за ... одного яблука? 17. У якийсь ... нашого життя ми знову згрішили і знову в якомусь місці розірветься шнурочок — наш зв'язок з Богом. 18. Папа Іван Павло ІІ був відкритий на ... з усіма. 22. «Вітай, вітай нам, Зірничко Підгір'я, Свій блиск поширюй по всій Україні. О, розбуди нас до життя нового, хай щезне ..., мертвота і тіні. З сердець пливе палка молитва-спів: Будь Матір'ю нам серед тяжких днів» (Із вірша Уляни Кравченко «Молитва прочан до Гошівської Богоматері»). 24. Коли помирали старші, сиві, ревні й правдиві монахи, то мали ... перед справедливим судом Божим і гірко оплакували свої гріхи з цілого життя. 25. Назва одного із заголовків книжки «І вийшов сіяч». 26. Прощенню передує роз'яснення, щирість і ... обох сторін.

По вертикалі: 1. О Ісусе, Ти з любови тут між нами позістав, за помешкання для Себе Ти ... убогий взяв. 2. Хоч маємо добрий ... вітатися: «Христос Воскрес!», — але робимо це часто формально за звичаєм. 3. ... одним вухом слухає, другим же — випускає, а побачене і пережите надовго закарбовується у її серці. 4. Священик Петро Паньків ... передмови до вищезгаданої книжки. 6. Якщо б ... знала, як колись покутуватиме за свої легкі і важкі гріхи, то була б обережніша у своїх ділах, словах і навіть думках. 7. З великими труднощами Мати Тереза з Калькутти отримала в настоятелів ... вийти поза межі монастиря й оселитися у найзлиденніших кварталах міста — страшних, брудних, населених бідними людьми та різними покидьками. 11. Сьогодні велике ... також має те, в руки яких учителів батьки віддають своїх дітей. 12. Дай, Боже, щоб ця надзвичайно важлива ... вчителя була належно пошанована у нашій християнській державі, бо від неї у великій мірі залежить наше майбутнє. 15. Своїх вибраних Господь різним способом випробовує, очищуючи, як ... у вогні. 16. Семінарія — це тільки початкова школа, часто теорія, а життя — це практика, ...! 19. Се ... учинила, що Ти Бога породила! 20. ... може бути різна: або тут на землі, або після смерті в чистилищі. 21. Оце ти втратила зір і не було вже жодної надії врятувати тебе, а Пречиста Діва ... повернула його тобі. 23. Уміймо через ціле наше ... тримати нашу руку в Божій долоні, даймо Йому нас провадити і тоді ніколи не пошкодуємо, бо Він знає, що для нас краще.

НЕБЕСНА КАНЦЕЛЯРІЯ

Підготувала Наталія ЛЕХ

СЛОВО ДО ДІТОЧОК

Слава Ісусу Христу! Мій дорогий друже, зимова казка подарує тобі багато радості і щастя. Байдуже, що надворі температура зі знаком мінус! Правда ж? У нас на серці затишно і тепло. Сидячи біля вікна, дивлячись на біленьку шубку, яка окутує землю, щоб та не замерзла, ти, мабуть, також чекаєш на щось надзвичайне. Особливо у ніч на 19-те грудня.

Знаєш, я давно вже не дитина. Але все одно я також чекаю на казку в цю ніч. Пам'ятаю, коли мені подружка сказала, що Миколая нема, що це мама кладе під подушку подарунки. Я не відчувала розчарування, бо продовжувала вірити, що Святий Миколай є, що живе не на північному полюсі, а у місті Миколаїв, і, що саме він розказує моїм батькам, який подарунок мені принести. Я не вірила у те, що він залазить до мене через комин, бо знала, що ввічливі люди заходять через двері. Але була свято переконана: цієї ночі він зазиратиме

■ *святий Миколай Чудотворець з діточками*

через моє вікно, щоб простежити чи мама виконає свою місію – передасть подарунки.

На дворі було темно, світив місяць і мільйони зірочок тієї ночі освітлювали Святому дорогу до домівок чемних діточок. Я вперто не лягала спати, бо виглядала довгоочікуваного Гостя. Сиділа біля вікна і співала пісеньку «Ой хто-хто Миколая любить...». Сніжок на підвіконні переливався тисячами барв. Не знаю як, але мамі вдалося переконати мене лягти в ліжко і вже там очікувати його. Під перинкою було затишно та тепло. Повіки самі злипалися. Я майже засинала, коли Святий зазирнув у моє віконце. Його сиву бороду та погляд, сповнений любові, я згадую кожного 19-го грудня. З того часу я не вірила подругам, які переконували мене, ніби Миколай – це вигадка. Можливо, подаруночки цієї ночі вони отримували від батьків, але мені їх передавав Святий Миколай.

■ *сніжок переливався тисячами барв*

Згодом появилися Дід Мороз та Санта Клаус, які також приносили подарунки. Потім я дізналася, що так називають і уявляють Святого у різних країнах світу. Тому подарунки на Новий Рік я завжди сприймала, як особистий дар моїх батьків.

Я не намагаюся тебе переконати, що несподіванки Діда Мороза чи Санти Клауса якісь не такі. Просто хочу поділитися інформацією, що кожен народ уявляє Святого Миколая по-своєму. Ми не маємо потреби запозичувати ці уявлення, бо в Україні він називається саме так і в приносить не лише подарунки у вигляді забавок, цукерок та фруктів. Він є посланцем Божим, який дає нам невидимі дарунки, набагато цінніші та прекрасніші, яких ми не бачимо, але, вони ніколи не зникнуть. За це ми повинні його любити та вшановувати, зберігаючи родинні традиції та особливості святкування в українському народі.

Що це я захопилася? Це ж твоє свято, любий друже! Я ж так хочу взнати, які ти отримуєш гостинці, як чекаєш Святого Гостя, як ти святкуєш це свято? До речі, ти також можеш йому допомогти у цій місії. Як? Приготуй щось для своїх батьків та друзів (якщо вони були чемними). Для цього не обов'язково, бігати по крамницях. Достатньо озброїтись папером, олівцями, фарбами, витинанками і всякою всячиною. Пам'ятай, що головне – це не подарунок, а твоя увага, любов та прояв турботи, які ти виявляєш даруючи щось комусь.

Сподіваюся, що колектив нашого часопису був чемний і також заслужив на твою увагу та подаруночок. Ми очікуємо на вияви твоєї уваги у будь-якій формі. Ми ж віддаємо тобі своє велике серце, сповнене любові, та щирі

■ *пишемо листи до Святого Миколая*

молитви за тебе нашому Святому.

Зі святом, мій маленький любий друже!

ЗАПИТАННЯ

Як ти ставишся до Діда Мороза та Санти Клауса? Як думаєш, де живе Миколай? Як ти уявляєш собі нашого Святого?

НОВИНИ

19-го грудня Україна святкуватиме День Святого Миколая. Просимо всіх належно приготуватися до цієї події.

«Небесна Канцелярія» Святого Миколая вітає усіх чемних діток із цим святом і просить і на далі такими залишатися, бо святому доконечно потрібні помічники у щоденних клопотах.

У цей день проявів любові просимо не забувати про тих, хто з певних причин не отримає подарунків. Закликаємо допомогти Миколаю якось вирішити цю проблему не лише матеріяльно. Щира молитва — жива вода і найкращий дар для кожного.

ЗАПИТУЄТЕ—ВІДПОВІДАЄМО

Нещодавно до мене підійшла дівчинка із цікавим запитаннячком: «Чи всі дітки бачать Ісуса?». Бо вона Його не бачить і думає, що якась не така або щось зробила дуже погане. Таке запитання у неї виникло після прочитання у нашому часописі оповідання «Погляд Ісуса».

Мої маленькі друзі, якщо ви не бачите Ісуса так, як бачив Його Мар'янчик, це зовсім не означає, що ви якісь не такі. Кожен із вас є улюбленою дитиною Божою! Ви щодня бачите Бога. «Як і коли?», — запитаєте ви. У своїх батьках, вчителях, друзях, які про вас піклуються і люблять. Вони завжди поруч, як і Ісус. Вони радіють з вами і підтримують у важких хвилинах. Пам'ятаєте, в оповіданні, коли хлопці захопилися і мало не дійшло до бійки, то Ісус пішов, щоб не бачити цього. Він не покинув їх. Просто вони перестали Його бачити і їм видалося, що Його нема поруч. А тепер пригадайте реакцію батьків на якийсь ваш поганий вчинок. Хіба їхня реакція не нагадує реакції Ісуса? Вони засмутились, вам було соромно і зовсім не хотілося, щоб батьки бачили вас у цій ситуації. Але вони бачили і найголовніше, що їхня любов не зникла. Ви залишилися для них улюбленими.

Спілкуватися з нашим другом Ісусом ми можемо коли тільки забажаємо. Запитуєте як? У молитві, під час Святої Літургії. Спочатку ви, можливо, не чутимете Його відповідей, але з часом ви навчитеся розпізнавати слова Ісуса серед життєвої суєти.

Усі добрі вчинки у вашому житті, любі дітки, стаються завдяки Богу через земних посередників. Навчіться їх бачити і за них дякувати. І не сумнівайтеся у тому, що ви особливі і

улюблені діти Божі. Бог не може вас не любити, це ви можете від нього відмовитись. Але навіть тоді Він все одно вас любитиме.

НАМ ПИШУТЬ

Я Тарас, мені скоро буде 8 років. В школі вчуся добре. Маю друга, з яким часто спілкуюся, розв'язую домашні завдання. А також ходимо до церкви. Стараюся молитися щиро, знаю багато молитов, а також вервички. Ваш «Місіонар» і «Місіонарчик» читаю віддавна. Раніше мені читала бабця, а я уважно слухав. У всіх потребах звертаюсь до Ісуса.

В першу чергу, за Україну та за наш уряд потрібно молитися. Потрібно підтримувати порядок, щоб всюди було гарно. А ще, щоб не було брехні та несправедливості і пропала ненависть між людьми.

Хочу більше знати про героїчні історії нашої держави: про воїнів УПА, про Романа Шухевича, бо у сусідньому селі є його пам'ятник. Також цікавлюся походженням герба нашої держави.

ВІДПОВІДАЄМО

Тарасику, щиро дякую тобі за те, що читаєш наш журнал. У своєму листі ти дав дуже цінні поради щодо покращення життя нашої країни. Сподіваюся, що ти і сам їх дотримуєшся: допомагаєш прибирати своїм батькам у домі та на подвір'ї, нікого не обманюєш і не ображаєш. Бо, якщо кожен із нас дотримуватиметься твої порад, то наше життя направду покращиться. А ти не забудь подавати гарний приклад.

Щодо твого бажання дізнатися більше про воїнів УПА та державний герб, то ми постараємося задовільнити твою цікавість. Але я чекаю, що і ти нам щось розкажеш про Романа Шухевича, бо ж він твій земляк.

Дякую тобі і чекаю на наступні листи.

■ *потрібно підтримувати порядок, щоб всюди було гарно. Допомагати прибирати своїм батькам у домі та на подвір'ї*

ПОДАРУНОК ДЛЯ ІВАНКИ

Соломія КОРНИЧ

Ось і зима. Наближалося довгоочікуване свято. Маленька Іванка пише листа до Святого Миколая, щиро вірячи, що Святий Чудотворець принесе усе, про що дівчинка попоросить. Адже він такий могутній! Значно сильніший, аніж чарівники у казках. А Іванка — чемна дитина: слухається батьків, навіть читати та писати навчилася, хоч їй лише п'ять рочків.

Маля задумалося, що такого попросити б у доброго Святого. Може чарівну паличку? Але мама говорила, що феї існують лише в казках. Дівчинка згадала, що бачила у вітрині крамнички чудового різдвяного ангела. Саме такого вона хотіла б мати. З гарненьким личком, як на образах того художника, про якого розповідала мама. У художника таке гарне ім'я Рафаель. Хвилясте каштанове волоссячко ангелика було прикрашене віночком з золотистих пуансеттій[1]. Ще й одягнений він був у чудову блискучу сукню. Такий ангелик сподобався б навіть вередливій принцесі з казки!

Дівчинка закінчила писати лист і віддала його мамі.

— Я обов'язково передам його Святому Миколаєві, — промовила мама. — А зараз помолися та лягай спати.

— А ти заспіваєш мені мою улюблену пісеньку «Як з Бережан до кадри»? — запитала Іванка, лігши у ліжечко.

Мама усміхнулася, згадавши своє дитинство. Коли їй було три рочки, ця пісня теж була її улюбленою. Але вона називала її пісенькою про човники, бо не знала, хто такі січовики, і їй вчувалося, що з Бережан манджали човники. А бідний дідусь не розумів, яку пісню просить заспівати його улюблена внучка.

Як гарно живеться її маленькій донечці! Адже колись заборонялося вірити у Бога, ходити до церкви, згадувати про Січових Стрільців та повстанців, які боролися за незалежність України. Заборонялося також співати про них пісні. Лише вдома від дідуся з бабусею, батьків можна було навчитися молитов, почути чудові колядки та пісні, які назавжди залишилися у душі та серці.

Мама заспівала пісню, помолилася разом з донечкою та, побажавши на добраніч, пішла на кухню готувати святкове печиво.

У неділю після Служби Божої отець

■ *чудовий різдвяний ангелик*

[1] *Пуансеттія, або різдвяна зірка — екзотична квітка, якою в Європі прикрашають храми і домівки на Різдво.*

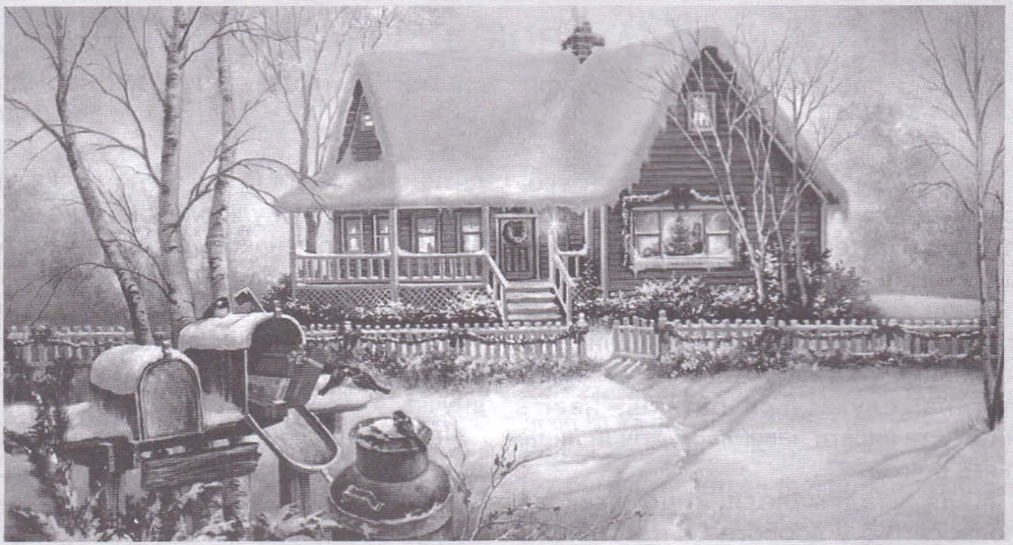

■ *Всі готуються до свята*

зачитав листи від бідних дітей, які теж очікували на подарунки від Святого Миколая. Іванці стало дуже шкода цих діток. Вона знала, що Святому допомагають люди, і вирішила теж якось долучитися. Грошей вона не мала, щоб купити подарунки. Але були забавки, якими вже не бавилася, одяг з якого виросла.

Вдома дівчинка узяла велику коробку і поклала у неї дві ляльки, машинки, які їй колись жартома подарував тато, книжечку «Дикі Лебеді» Ганса-Християна Андерсена. Попрохала маму, щоб допомогла їй усе гарненько запакувати та пошукати одяг, який міг би придатися бідним дітям.

Ввечері Іванка написала новий лист Миколаєві:

«Слава Ісусу Христу! Святий Отче Миколаю! Я не ображуся, якщо Ти не принесеш мені ляльку-ангелика. Я маю багато забавок. Краще використай ці гроші на подарунки бідним діточкам. Іванка».

Напередодні свята Іванка заснула пізно. Дівчинка дуже хвилювалася, бо щиро вірила, що їй вдасться побачити, як Святий Миколай їде на санях, запряжених білими кіньми, від хати до хати та залишає дітям гарненькі подаруночки.

Прокинувшись зранку, Іванка не повірила своїм очам... На кріслі стояв чудовий різдвяний ангелик. Саме такий, про якого вона мріяла. А поряд лежали ще й пакуночок з солодощами, гарна книжечка «Казки туманного Альбіону» та лист, на якому каліграфічним почерком виведено: «Чемній дівчинці Іванці від Святого Миколая». Дівчинка відкрила листа та прочитала:

«Дорога Іванко! Дякую Тобі за Твоє добре і жертовне серденько. Залишайся і надалі такою чемною та розумною дитинкою. Вір, що добрим людям Господь Бог та його святі завжди допомагають.

Святий Миколай».

Іванка у молитві подякувала за чудовий подарунок та стала збиратися на святкову Службу Божу.

Улюблена дитино!

Ти свідок Божих див.
Тобі в зимову ніч цю дарунок залишив.
Я звершив твою мрію — прийшов, як ти бажала:
Мене привів твій Ангел, коли ти міцно спала.
Я сон твій не тривожив, бо діти в снах ростуть...
Тому тобі залишив цей лист на добру путь.
Читай і перечитуй. А виростеш, дарма,
Згадай своє дитинство, тут вигадки нема.
Я бачив все із неба і вельми тим радів,
Коли ти була чемна! Та як же я болів,
Коли ти забувала, що образ Божий — Ти,
Тоді стискалось серце моє від гіркоти.
Як ти складала руки до щирих молитов,
Я бачив над тобою Пречистої покров.
Як ти свої заняття сумлінно пильнувала,
То пісня твого Ангела так радісно лунала.
А як же було мило дивитися мені,
Як ти спішиш до храму у всі святочні дні.
Коли ти поділилась цукеркою навпіл,
Коли перехрестилась перед початком діл,
Коли стареньким людям ти місце уступала,
Тоді ти милосердям на мене схожа стала.
Коли ж слова недобрі у гніві зронила ти,
Чи думала, як боляче це Богові знести?
Коли ти не цінувала дароване тобі,
Чи вірою ти бачила Творця свого в журбі?
Коли ти лінувалась до молитов і справ,
З порожніми долонями твій Ангел сумував...
Улюблена дитино, цей лист не забувай.
У вільну мить розкривши, його перечитай.
А я молюсь за тебе, і ти молись і вір,
Що лиш Любов'ю Божою знесешся вище зір,
Що лиш покровом Матері, Пречистої Марії,
Здійсняться твого серденька усі високі мрії.

країна: НЕБО
місто: РАЙ
вулиця: АНГЕЛЬСЬКА

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

За дорученням Святого Миколая записала
Наталя Назар — рядовий писар

КРОСВОРД

Підготувала Наталія ЛЕХ

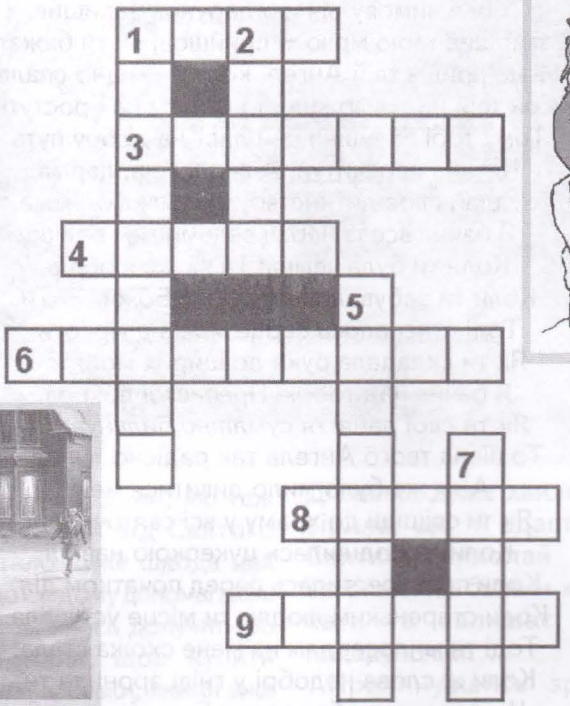

По горизонталі: 1. Що кожна дитина пише Миколаю? 3. Під що Святий кладе гостинці? 4. Будівля, де жили князі. 6. Синонім до слів дар, гостинець? 8. Через що заходить Санта Клаус? 9. Що винагороджується Миколаєм?

По вертикалі: 1. У якій країні живе Санта Клаус? 2. Що є між вершником та конем? *(воно буває дамське).* 5. Побратим Снігової Баби. 7. Інша назва цитрини.

ВИПРАВЛЕННЯ

У номері часопису за листопад трапилася прикра помилка. У рубриці «Місіонарчик» замість відповідей на кросворд «Пташки» за вересень були надруковані відповіді на кросворд за жовтень. Просимо вибачення у наших маленьких читачів.

Відповіді на кросворд за жовтень 2007 року:

По горизонталі: 3. Диякон. 5. Ротонда. 6. Ємость. 7. Вінець.

По вертикалі: 1. Баня. 2. Захристія. 4. Кадило.

Відповідь на запитання-загадку за жовтень 2007 року: 14

«МІСІОНАР» — В КОЖНУ ХРИСТИЯНСЬКУ РОДИНУ!

Державний комітет зв'язку України
УДППЗ "Укрпошта"

Ф. СП-1

АБОНЕМЕНТ

МІСІОНАР
(найменування видання)

На газету / журнал **23959**
(індекс видання)

Кількість комплектів

На 2008 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Кому _____
(Прізвище, ініціали)

Куди _____
(поштовий індекс) (адреса)

ДОСТАВОЧНА КАРТКА

ПВ	місце	літер

На газету / журнал **23959**
(індекс видання)

МІСІОНАР
(найменування видання)

Вартість передплати _____ грн. _____ коп. Кількість комплектів
переадресування _____ грн. _____ коп.

На 2008 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

поштовий індекс

код вулиці

місто _____
село _____
район _____
область _____
вулиця _____

буд. _____ корп. _____ кв. _____

Кому _____
(Прізвище, ініціали)

УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС «МІСІОНАР» — В КОЖНУ ХРИСТИЯНСЬКУ РОДИНУ!

Повсякчасно поглиблювати християнську віру, дбати про її чистоту правдивість — покликання кожного християнина. Передплативши «Місіонар», зможете якнайкраще сповняти це покликання.

За мінімальну пожертву матимете можливість протягом року отримувати цінні знання й інформації.

Вартість передплати на один місяць 2 грн. 38 коп., на рік 25 грн. 08 копійок.

ПЕРЕВІРТЕ ПРАВИЛЬНІСТЬ ОФОРМЛЕННЯ ПЕРЕДПЛАТИ!

На абонементі повинен бути проставлений відтиск касової машини. При оформленні передплати (переадресування) без касової машини на абонементі проставляється відтиск календарного штемпеля відділення зв'язку. В цьому випадку передплатнику видається абонемент з квитанцією про оплату вартості передплати (переадресування).

Всю матеріальну та моральну відповідальність перед передплатниками та підприємствами поштового зв'язку за несвоєчасний вихід видань друком, вихід об'єднаних номерів, невихід, ліквідацію видань - несе Видавець.

Для оформлення передплати на періодичні видання, а також їх переадресування бланк абонемента з доставочною карткою заповнює передплатник ручкою, розбірливо, без скорочень, у відповідності до умов, викладених у каталогах підприємств поштового зв'язку.

Голос Папи в кожній оселі

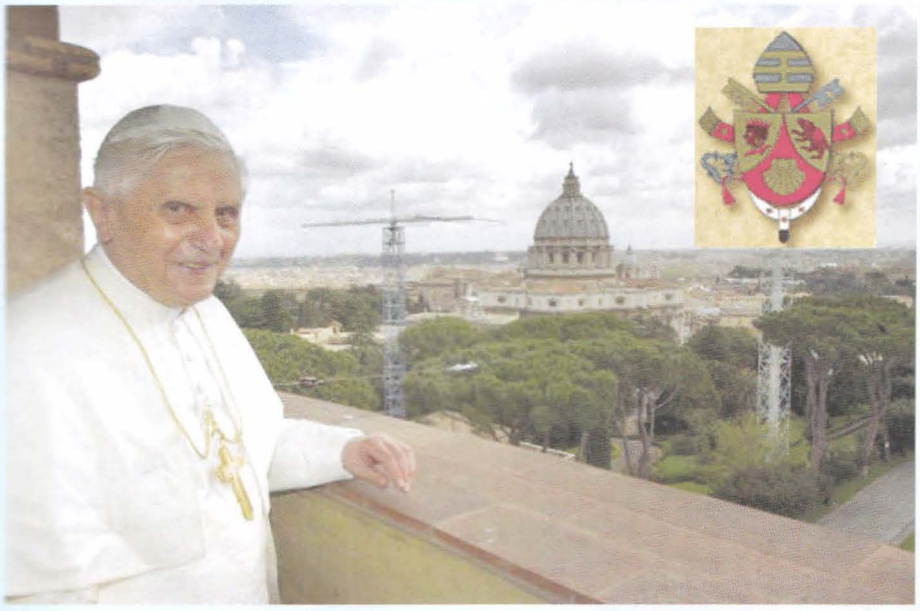

РАДІО ВАТИКАН

З України Ви можете виписати на нашу київську адресу:
Радіо Ватикан, поштова скринька, 20, 01054, Київ, 54

Національна Радіокомпанія України транслює спеціальну україномовну програму Радіо Ватикан на Першій програмі НРКУ щоп'ятниці о 22.30 годині та ретранслює україномовну програму Радіо Ватикан на Третій програмі Українського радіо щовівторка та щочетверга о 22.05 годині.

Радіо Ватикан українською мовою можна слухати в діапазонах коротких і середніх хвиль щоденно за київським часом:

6.00 41м - 7 335 кГц
49м - 6 185 кГц
1 260 кГц

19.40 31м - 9 585 кГц
41м - 7 365 кГц
49м - 6 185 кГц
1 611 кГц

Свята Літургія в неділі та свята:
25м - 11 740 кГц
31м - 9 850 кГц
1 611 кГц

Венедикт XVI під час візиту на Радіо Ватикан (3 березня 2006)

Українські передачі Радіо Ватикану можна слухати також через мережу Інтернет
www.radiovaticana.org - www.vatican.va

або із супутника *EUTELSAT Hot Bird 2 (13 Est)*
Transponder 54, 11804 MHz 128 Kbit/s

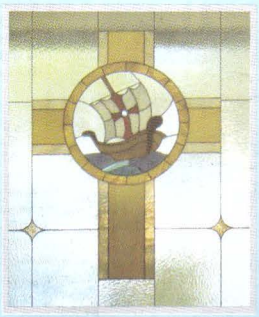

Вікно — очі будівлі.
Зробіть Ваш погляд на світ яскравішим!

**ПП «Львіввікнопласт плюс»
допоможе Вам
по-новому поглянути на світ.**

Встановлюємо вітражі будь-яких розмірів у храмах, каплицях, будинках.
Виконуємо всі види робіт: проектування, виготовлення, встановлення вітражів у герметичні склопакети та конструкції і ПВХ.

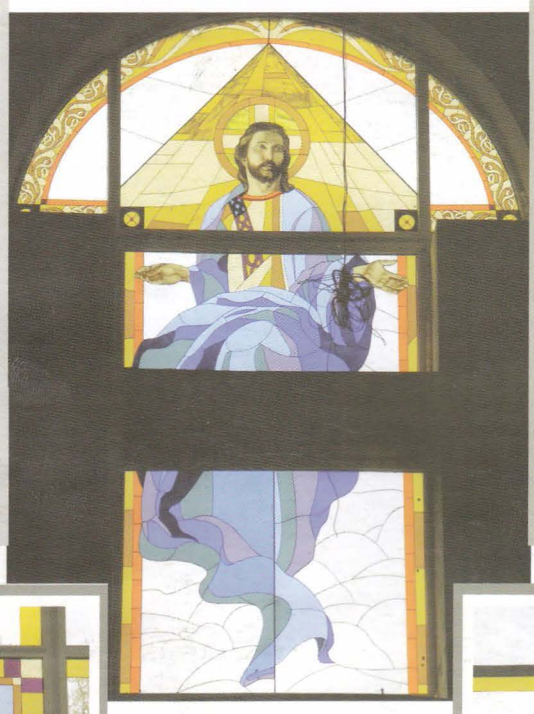

Звертайтесь до нас за адресою:

ПП «Львіввікнопласт плюс»
вул. Тугана-Барановського, 9а
м. Львів, 79005
тел.факс: 8 (032) 22[illegible]-01

тел.: 8 (032) 275-77-77,225-50-60
моб. тел.: 8 (067) 307-13-39, 8 (050) 378-01-49
www.lwp-vitrage.com
e-mail: manager@lwp-vitrage.com